

ZAHTJEV ZA IZDAVANJE EKOLOŠKE DOZVOLE

Podnosilac zahtjeva: Dojo Kostić, Brčko

Objekat: Objekat intenzivnog uzgajališta-farma za tov junadi sa pratećim sadržajima

Adresa: Sandići bb, Brčko

Zapisnik broj: 425-04/25

Istočno Sarajevo, april 2025.

Investitor: **Đojo Kostić, Brčko**

Adresa investitora: **Sandići bb, Brčko**

Izvođač: **Radis d.o.o.**

Jovana Dučića 16

71 123 Istočno Sarajevo

Datum: april 2025 god

U izradi projekta učestvovali:

Mandić Jovo, dr. teh. nauka iz oblasti hemijskog inženjerstva

Božidarka Perović, dipl.inž.teh.

Marko Muharemović, dipl.inž.polj.

Jovana Pržulj, master arhitekture

Dragan Mastilović, dipl.inž.maš.

Desanka Dragutinović, dipl.inž.građ.

Marijana Muharemović, mr.inž.hem.

Saradnik na projektu: doo "ALFA I OMEGA ZAŠTITE" BRČKO

Milka Radovanović, dipl.maš.inž.

Direktor

Igor Dragutinović, dipl.inž.građ.

SADRŽAJ:

1.

a) podatke o podnosiocu zahtjeva, naziv i sjedište operatera, ime osobe ovlaštene za zastupanje, broj telefona i e-mail adresu; i

b) lokaciju pogona i postrojenja.

2.

a) opis pogona i postrojenja;

b) opis osnovnih i pomoćnih sirovina, ostalih tvari i energije koja se koristi ili koju proizvodi pogon i postrojenje;

c) opis stanja lokacije pogona i postrojenja;

d) opis izvora emisija, priroda i količine emisija iz pogona i postrojenja na sve komponente životne sredine, odnosno izvještaj o nultom stanju, kao i identifikacija značajnih uticaja na životnu sredinu;

e) opis predloženih mjera, tehnologija i drugih tehnika za sprečavanje ili ukoliko to nije

moguće, smanjenje emisija iz postrojenja;

f) opis mjera za sprečavanje produciranja otpada, kao i za povrat korisnog materijala iz otpada koje producira postrojenje;

g) opis ostalih mjera radi usklađivanja s osnovnim obavezama operatera, posebno mjera

nakon zatvaranja ili rušenja pogona i postrojenja;

h) opis planiranih mjera za smanjenje emisija i opis planiranog monitoringa;

i) izvod iz planskog akta relevantan za zaštitu životne sredine;

j) pravosnažni vodni akt ukoliko je primjenjivo;

k) netehnički rezime;

l) plan upravljanja otpadom, ukoliko je primjenjivo;

m) izvještaj o stanju sigurnosti i/ili za sprečavanje velikih nesreća ukoliko se radi o pogonu ili postrojenju koje može izazvati velike nesreće.

Prilikom izrade **Zahtjeva za izdavanje ekološke dozvole** rukovodili smo se sledećim propisima:

Zakonska regulativa

- Zakon o zaštiti životne sredine („Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH“ broj: 32/24).
- Zakon o zaštiti vazduha („Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH“ broj: 25/04, 1/05, 19/07 i 9/09)).
- Zakon o zaštiti voda („Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH“ broj: 25/04, 1/05 i 19/07).
- Zakon o upravljanju otpadom („Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH“ broj: 25/04, 1/05, 19/07, 2/08 i 9/09).
- Pravilnik o kategorijama otpada sa listama („Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH“ broj: 32/06).
- Pravilnik za prenos obaveza upravljanja otpadom sa proizvođača i prodavača na operatera sistema za prikupljanje otpada („Službeni glasnik Vlade Brčko distrikta BiH“, broj: 32/06)
- Pravilnik o tretmanu i odvodnji otpadnih voda za područja gradova i naselja gdje nema javne kanalizacije ("Sl.glasnik RS" br. 68/01).
- Pravilnik o dozvoljenim granicama intenziteta zvuka i šuma ("Sl. list SR BiH" br.46/98).
- Pravilnik o graničnim vrijednostima emisije zagađujućih materija u vazduh ("Službeni Glasnik Brčko distrikta BiH", broj 30/06).
- Pravilnik o monitoringu emisija zagađujućih materija u vazduh („Službeni Glasnik Brčko distrikta BiH“ broj. 30/06).
- Pravilnik o graničnim i ciljanim vrijednostima kvaliteta zraka, pragovima informisanja i uzbune, ("Službeni glasnik Brčko Distrikta" br. 18/11).

U cilju izrade Zahtjeva za izdavanje ekološke dozvole Investitor nam je omogućio uvid u sledeću dokumentaciju:

- Idejni projekat za objekat intenzivnog uzgoja-farme za tov junadi, izrađen od strane „ProjektOgradnja“ d.o.o., Brčko Distrikt, broj IP-01/III/24, marta 2024.
- Rješenje- lokacijski uslovi, broj: UP-I-22-000463/24, od 13.6.2024 godine, izdatih od strane Odjeljenja za prostorno planiranje i imovinsko pravne poslove Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine
- Grafički izvod prostornog plana, od 29.5.2024, izdalo Odjeljenje za Prostorno planiranje razmjera 1:1500.

U saglasnosti sa odredbama Zakona o zaštiti životne sredine(sl.glasnik BD broj 32/24), član 77, na zahtjev operatera (investitora) Đoje Kostića, „ RADIS „ d.o.o., Istočno Sarajevo, izradio je **Zahtjev za izdavanje ekološke dozvole**

Prema članu 77, Pokretanje postupka za izdavanje ekološke dozvole,
a prema stavu (2)istog člana **Zahtjev za izdavanje ekološke dozvole** sadrži:

Stav 2, pod a) podatci o podnosiocu zahtjeva, naziv i sjedište operatera, ime osobe ovlaštene za zastupanje, broj telefona i e-mail adresu; i

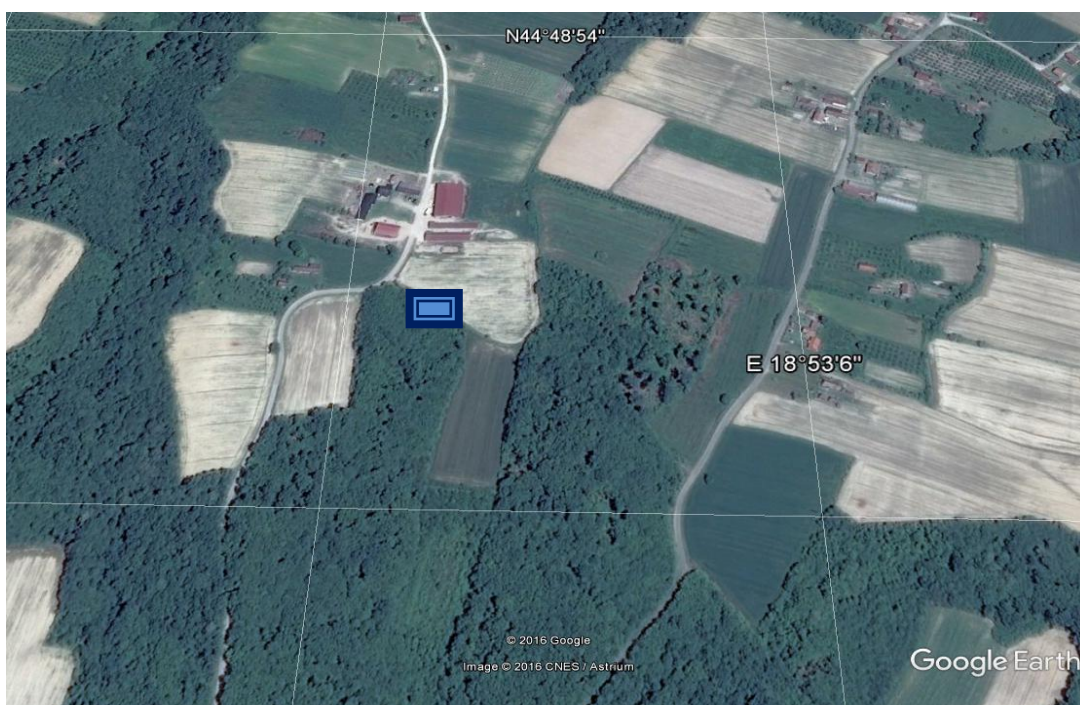
PODNOŠILAC ZAHTJEVA	ĐOJO KOSTIĆ
ODGOVORNO LICE	ĐOJO KOSTIĆ
ADRESA	SANDIĆI bb , BRČKO
OBJEKAT	Objekat intenzivnog uzgajališta-farma za tov junadi sa pratećim sadržajem
ADRESA	SANDIĆI bb, BRČKO
Osoba ovlaštena za zastupanje	Cvijan Tanić

Stav 2, pod b) lokaciju pogona i postrojenja.

Na osnovu zahtjeva investitora i lokacijskih uslova broj UP-I-22-000463/24, od 13.6.2024 godine, izdatih od strane Odjeljenja za prostorno planiranje i imovinsko pravne poslove Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, izrađena je investiciono-tehnička dokumentacija za izgradnju Objekta intenzivnog uzgajališta-farma za tov junadi sa pratećim sadržajem, u naselju Sandići, na zemljištu označenom kao k.č. broj 1091/1, K.O. Sandići, Brčko.

Predmetna parcela nalazi se u naselju Sandići. Objekat je lociran u okviru predmetne parcele.

Prilaz objektu omogućen je sa postojećeg puta u naselju

Slika -širi prikaz lokacije

- planirani objekat

Slika 1. Lokacija

Stav 3, Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana prilaže se dokumentacija koja sadrži sljedeće podatke:

a) OPIS POGONA I POSTROJENJA

Objekat je u svojoj namjeni predviđen kao objekat intenzivnog uzgajališta-farma za tov junadi sa jamom za osoku, hodnikom za hranu, kanalom za silažu. Farma je maksimalnog kapaciteta do 270 tovnih junadi u jednom turnusu, smještenih u 16 boksova.

Pristup parceli je sa lokalnog puta u urbanom području Sandići. Planiran broj radnika je 4.

Opis objekta

Planirani objekat projektovan je na parceli k.č. br. 1091/1, K.O. Sandići Brčko. Na predmetnoj lokaciji je predviđena izgradnja objekta primarne poljoprivredne proizvodnje, uzgoj krupne stoke sa pratećim sadržajima.

Farmu čine sledeći sadržaji:

- Farma za tov junadi dim.72,00x12,0m kapaciteta 270 komada tovnih junadi u jednom turnusu ;
- Kanal za silažu dim.72,0x7,25m
- Jama za tečnu osoku dim 7,25x4,0m(ispod kanala za silažu), zapremine 70m³

Projektovana jama-osočara usvojena je kao nepropusna komora, koja se čisti po potrebi.

Da bi se taloženje i bishemijski procesi što bolje obavili mora se obezbjediti dovoljno sporo kretanje vode u septiku, što duži put, što manje mrtvih uglova, da bude što manje uzburkanja vode i mulja, kao i ometanja vertikalnih strujanja. Navedeno će biti postignuto oblikom septika.

Jamu-osočaru izraditi od betona MB 30 sa stijenkama debljine 15 cm i dnom debljine 20 cm. Ispod dna prethodno nanijeti sloj mršavog betona MB 15 debljine 5 cm. Za unutrašnje površine upotrijebiti glatku oplatu. Betonu je potrebno dodati aditive za postizanje vodonepropusnosti.

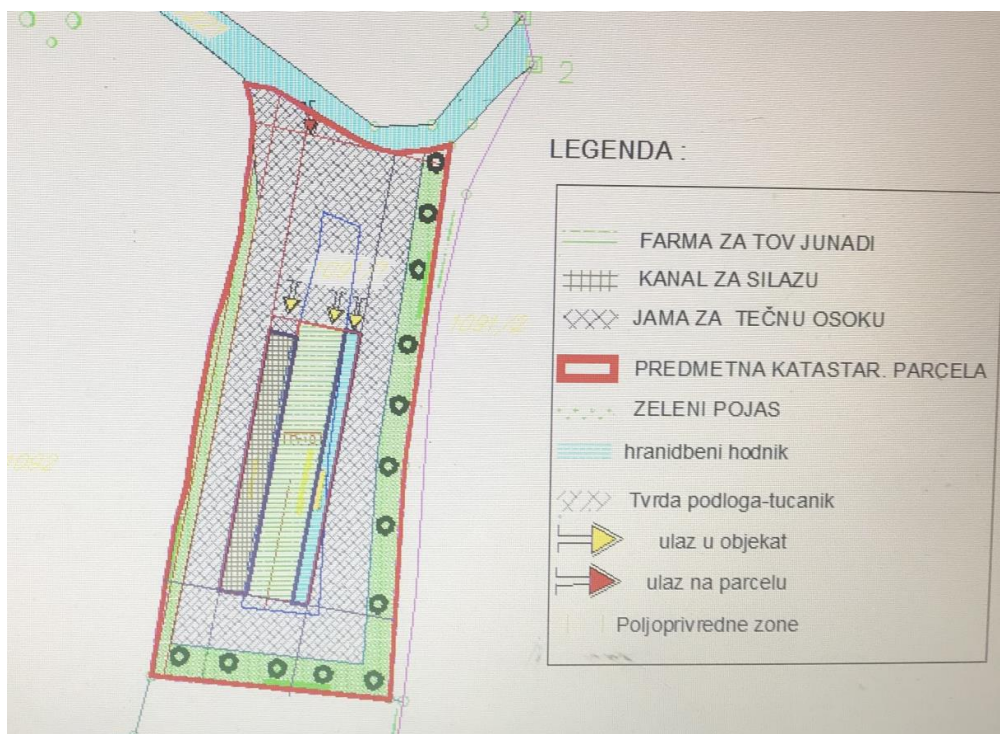
Unutrašnje površine zidova premazati bitumenom radi zaštite od uticaja kiselina i plinova. Pokrivnu ploču izraditi od armiranog betona MB 30 debljine 20 cm armiranu sa mrežnom zavarenom armaturom tip Q 503. Betonu za pokrivnu ploču takođe dodati aditiv za vodonepropusnost.

U pokrivnoj ploči predviđen je jedan otvor 80 x 80 cm radi čišćenja i kontrole rada septika.

Otvore izraditi od betona MB 30 debljine 10 cm sa dodatkom aditiva za nepropusnost. Otvore sa gornje strane prekriti sa liveno željeznim poklopcem veličine 800 x 800 mm, mase 65 kg.

Provjetravanje vazdušnog dijela septika izvesti sa ventilacijom od PVC cijevi 110 mm i ventilacionom PVC kapom 100 mm. Na spoju PVC cijevi i betonske ploče postaviti gumeni prsten za postizanje vodonepropusnosti.

- Komunikaciono-hranidbeni hodnik dim.72,0x4,0m .
- Kako se radi o proširenju kapaciteta polj.domaćinstva koje na susjednim ili obližnjim parcelama posjeduje izgrađene objekte za smještaj i tov, administrativni dio za predmetni objekat, farmu, je u postojećim već izgrađenim objektima

Slika 2. Situacija

Funkcija

Objekat farme je projektovan kao poluotvorenog tipa, projektovan na nacin da su boksovi za smjestaj i tov junadi(ukupno 16 boksova) u padu (12%.) ka hranidbenom hodniku 8m a ravni dio pri samim jaslama je širine 4m.

Ulaz u objekat je riješen sa čeonih strana, mobilnim pregradama od HoP profila. Na ulazu u parcelu su predviđene dezinfekcione barijere.

Projektovano je ukupno 16 boksova sa pojedinačnom površinom u iznosu od oko 50,0m²,odnosno cca 3,0m²/grlu.

Dio hranidbenog hodnika ka boksovima predstavljaju jasje, sa kotom +0,40m u odnosu na kotu boksa pri jaslama .U ovom dijelu su postavljene po dvije automatske pojilice za svaki boks.

Kota poda komunikaciono-hranidbenog hodnika je referentna za cijeli kompleks i iznosi +/-0,00m.

U predjelu jaslara pod mora biti dobro uglačan i jasje obraditi bez oštih ivica i uglova(zaobliti).

Pregrade između boksova su od kružnih čeličnih profila, presjeka fi 50 i fi110mm.

Podovi u boksovima su predviđeni da se rade u padu od 12,0% ka hranidbenom prostoru, te je u ovom dijelu planirana slivna rešetka za odvodnju tečnog dijela osoke u jamu za osoku (ispod silažnog kanala).

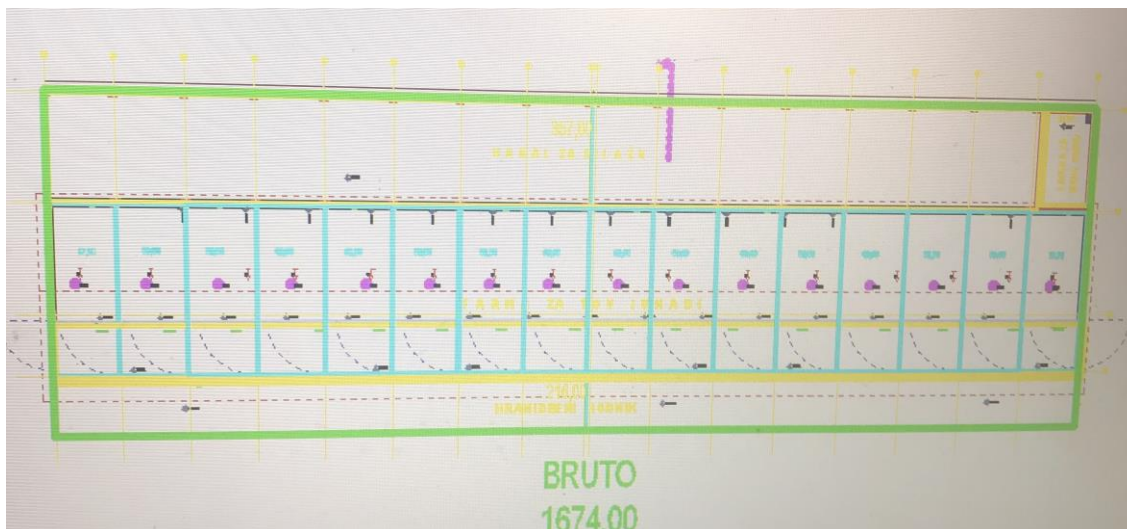
Ovim projektom je predviđeno držanje na punom podu,na dubokoj stelji ,relativno slobodno držanje na stelji bez čišćenja u toku jednog turnusa. Ovim načinom dobiva se poprilično gnoja, treba puno slame i druge stelje, a fermentacijom stelje i gnoja stvara se toplina koja zimi pomaže zagrijavanju prostora. Redovito nastiranje osigurava suh i topao ležaj, a neredovito dovodi do držanja na higijenskom minimumu. U krajevima gdje ima dovoljno slame, junad u tovu može biti u slobodnom držanju na dubokoj prostirki. Da bi ležaj za junad bio suh i topao, nastire se svakodnevno sa 3-5 kg slame po tovnom junetu, ovisno o tjelesnoj masi životinje. Izgnojavanje čvrstog stajnjaka obavlja se nakon završetka turnusa. (Uremović,2004)

PRIZEMLJE	RD	NAZIV PROSTORJE	NETO POVRŠ (m ²)	NETO POVRŠINA	
				koef.	JUS U. C2 100
	1	KANAL ZA SILAŽU	357,00	0,25	89,25
	2	LAGUNA ZA TEČNU OSOKU	23,62	1	23,62
	3	HRANIDBENI HODNIK	216,00	0,25	54,00
	4	BOKS 1	47,90	1	47,90
	5	BOKS 2	50,58	1	50,58
	6	BOKS 3	50,58	1	50,58
	7	BOKS 4	50,58	1	50,58
	8	BOKS 5	50,58	1	50,58
	9	BOKS 6	50,58	1	50,58
	10	BOKS 7	50,58	1	50,58
	11	BOKS 8	50,58	1	50,58
	12	BOKS 9	50,58	1	50,58
	13	BOKS 10	50,58	1	50,58
	14	BOKS 11	50,58	1	50,58
	15	BOKS 12	50,58	1	50,58
	16	BOKS 13	50,58	1	50,58
	17	BOKS 14	50,58	1	50,58
	18	BOKS 15	50,58	1	50,58
	19	BOKS 16	48,70	1	48,70
		UKUPNO	1401,34		971,59

Slika 3. Površina

Investitor posjeduje dovoljne količine obradivog zemljišta sa kojih crpi slamu kao prostirku za junad.

Kanal za silazu je projektovan cijelom dužinom farme, dimenzija je 72,0x7,25m. Visina bočnih zidova kanala je 1,60m od kote ploče kanala, sa završnim AB serklažom. Bruto građevinska površina farme je 1674,0m². Farme će biti ograđen a ulaz-izlaz kontrolisan.

Slika 4. Bruto površina

Konstrukcija

Temelji su armirano-betonski, temeljne trake, temeljna kontra greda i temeljne grede na tamponskom sloju šljunka min. 10cm.

Podne ploče su od arm. betona dpl=15cm, u dijelu boksova se rade u padu, sa linijskom betonskom rešetkom za odvodnju tečne osoke u lagunu osočaru.

Zidovi su u dijelu objekta od šuplje opeke u produžnom malteru, debljina zidova je 25cm sa AB horizontalnim i vertikalnim serklažima. U dijelu oko boksova farma se zida opek. blokom do visine od cca 200cm, a čeonu stranu do pune visine.

Zidovi kanala za silažu su od betonskih blokova dim 20/25/40, sa vertikalnim serklažima i završnim horizontalnim serklažom b/h 30/20cm.

Krov je kosi dvovodni, nagiba 11°. Krovni pokrivač je AGRO panel d=50mm.

Krovnu konstrukciju čini – čelična rešetka od HOP profila, kao i stubovi farme.

Podovi, plafoni i zidovi

Podovi su od betona u cijelom objektu- posebno dobro uglačani u dijelu jasala.

Ostavlja se mogućnost investitoru da na vanjskim zidovima umjesto završnog sloja maltera uradi odgovarajuću fasadu i boji po ličnom izboru.

Stolarija i bravarija

Stubovi, krovna rešetka i pregrade između ,boksova kao i prema hranidbenom dijelu su od profila crne bravarije, zaobljenih ivica i završno obrađene i bojene.

Instalacije

Objekat će biti opremljen instalacijama jake i slabe struje, na način i po prethodnom odobrenju nadležnog gradskog Komunalnog preduzeća.

Objekat će biti priključen na niskonaponsku el.mrežu,

-vodosnadbijevanje će biti riješeno priključkom na vlastiti arterski bunar (na parceli) a kanalizacija priključkom u

- prirodni ricijent-oborinska kanalizacija(voda sa krova) ;

- tečna osoka iz duboke stelje se preko slivne rešetke i PVC cijevi odvodi u vodonepropusnu jamu za tečnu osoku te dalje crpi cisternama i odvozi na obradive površine u vlasnistvu investitora.

Napominjemo da je zbog tehnologije uzgoja(duboka prostirka od slame) ali i iskustva u uzgoju tovne junadi koja posjeduje investitor tečna osoka svedena na minimum i jama za istu se prazni samo po isteku turnusa. Jama za tečnu osoku se radi kao vodonepropusna.

TEHNOLOŠKI OPIS

Tov junadi kapaciteta do 270 kom sa pratećim sadržajima:

- Farma za tov junadi 72.00x12,00m,

- Betonska ploča sa zidovima (h=160cm-prostor za silažu). 72.00x7,25m,

- Jama za tečnu osoku dim.7,25x4,0m kapaciteta cca 70,0m³ koja će se prazniti po potrebi.

Prostor farme i kanala za silažu, jama za tečnu osoku imaju zajedničke konstruktivne elemente (temelji,podeoni zid,krov), ali imaju različitu namjenu i funkciju. Ukupan i maksimalan horizontalni gabarit je 72,0x23,25m

Prostor farme za tov junadi obuhvata:

- prostor za tov junadi kapaciteta 270kom u jednom turnusu podjeljen na boksove

- komunikacioni i hranidbeni hodnik sa prostorom jasli

-silažni kanal dim 72,0x7,25m u okviru kojeg je jama za tečnu osoku dim 7,25x4,0m.

Farma je otvorenog tipa-djelimično zatvorena zidovima sa tri strane, pod je AB ploča sa padom od 12% ka jaslama. Dio hranidbenog hodnika – ka boksovima predstavljaju jasje, sa kotom +0,10m u odnosu na kotu boksa pri jaslama .U svakom boksu pri jaslama je postavljena po jedna automatska pojilica.

Upravni dio za farmu: prostor za smještaj i ishranu radnika i mokri čvor za radnike kao i pripadajuća septička jama se nalaze u susjednom objektu i na susjednoj k.č. koja je u sklopu poljoprivrednog gazdinstva i u vlasništvu investitora. Septička jama je bez preliva u prirodu, vodonepropusna – prazni se po potrebi.

OPŠTE ODREDBE (vezane za tehnologiju uzgoja i tov junadi)

- U tovilštima će se obavljati isključivo tov junadi.
- Projektovati tovilšta kapaciteta do 270 krupnih grla junadi.

*** Uz objekat i u objektu su predviđeni svi elemente neophodni za funkcionisanje navedenog procesa tova junadi (voda, hrana, struja, veterinarski nadzor...).

- Predviđen je prostori za smještaj hrane za tov junadi (prostor za skladištenje silaže);
- Elemente za hranjenje i napajanje tovnih životinja;
- Uklanjanje stajnjaka iz objekata staja i njegovo odlaganje na depo stajnjaka odnosno na parcele obradivog zemljišta u vlasništvu investitora ;
- Snabdijevanje vodom i električnom energijom.

*** Pored navedenih elemenata neophodnih za funkcije tova potrebno je predvidjeti i prostor za održavanje lične higijene i odmor zaposlenih(susjedni objekti u okviru polj.gazdinstva)

- Prostor za držanje lijekova za oboljele životinje – priručna apoteka.
- Dezinfekciona barijera – vodonepropusna betonska kada sa dezinfekcionim sredstvom na ulazu u lokaciju farme.

*** Obezbijediti prostor za mehanizaciju i transportne puteve.

*** Farme moraju se graditi na kompaktnom i suvom tlu s niskim nivoom podzemnih voda, te izvan zona koje mogu biti ugrožene poplavama i klizanjem terena.

***Ulaz na farmu mora biti kontrolisan. Krug farme mora biti ograđen adekvatnom ogradom koja sprječava nekontrolisan ulazak ljudi i životinja, Krug farme mora biti dovoljno prostran da osigura funkcionalnu povezanost pojedinih objekata.

- Zabranjeno je držanje više od jedne vrste životinja unutar istog objekta na farmi.

- Objekti i oprema za zaštitu životinja moraju biti izgrađeni i održavani tako da nemaju oštih ivica ili ispuščenih dijelova koji bi mogli uzrokovati povrjeđivanje životinja.

*** Farme moraju biti snabdjevene dovoljnom količinom vode za piće iz javnog vodovoda ili vlastitog bunara. Voda za piće mora biti kontrolisana i mora

zadovoljavati standarde propisane za vodu za piće. Za pranje objekata može se koristiti i voda koja ne zadovoljava standarde za vodu za piće.

***Farme moraju biti izgrađene u skladu sa stručnim zoohigijenskim načelima, na način koji će omogućiti optimalne mikroklimatske i zoohigijenske uslove, svojstvene pojedinoj vrsti životinja, primjenu racionalne tehnologije proizvodnje te osigurati dobro zdravstveno stanje i dobrobit životinja

- Unutrašnjost objekta (podovi, zidovi, stropovi i oprema) mora biti prilagođena vrsti proizvodnje i izgrađena od materijala koji nije štetan za zdravlje životinja i koji se može jednostavno čistiti, prati i dezinficirati.

- U objektima na farmi mora se osigurati osvjetljenje i mikroklima, adekvatna vrsti i kategoriji životinja. Podovi moraju biti glatki, ali ne skliski, te moraju imati odgovarajući pad prema odvodnim kanalima. Zidovi moraju biti izgrađeni od adekvatnog građevinskog materijala te, prema potrebi i ovisno o vrsti i kategoriji životinja, imati odgovarajuću toplotnu izolaciju. Stropovi u proizvodnim objektima mogu biti u horizontalnoj izvedbi ili pratiti krovnu konstrukciju te imati, prema potrebi, odgovarajuću toplotnu izolaciju.

- Poslove dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije (DDD) na farmi mogu obavljati samo pravna i/ili fizička lica koja posjeduju rješenje o zadovoljavanju propisanih uvjeta.

- Vlasnik mora preduzeti sve potrebne mjere da osigura zaštitu životinja za koje se brine, te osigurati da se životinjama ne uzrokuju nepotrebni bolovi, povrede, patnje i bolest. Potrebno je osigurati da su uslovi u kojima se životinje uzgajaju i/ili drže, a s obzirom na vrstu životinje, njen stepen razvoja, prilagođavanja i udomaćenosti te fiziološke i etološke potrebe, u skladu s postojećom praksom i naučnim saznanjima.

- Za životinje se mora brinuti dovoljan broj lica s adekvatnim znanjem i stručnom osposobljenošću, koji se prema njima odgovorno odnose.

- Životinjama mora biti osigurana adekvatna hrana, u dovoljnim količinama, koja odgovara njihovoj starosti i vrsti, s ciljem očuvanja i zaštite njihovog zdravlja. Životinjama se hrana ili voda ne smije nuditi na način koji uzrokuje nepotrebnu patnju ili povrede. Hrana ili voda ne smije sadržavati materije koje bi uzrokovale nepotrebnu patnju ili povrede životinja. Hrana mora biti dostupna svim životinjama u vremenskim razmacima koji odgovaraju njihovim fiziološkim potrebama.

- Voda mora biti dostupna svim životinjama ili se napajanje mora osigurati na drugi način. Oprema za napajanje i hranjenje mora biti oblikovana, konstruirana i postavljena tako da spriječi kontaminaciju vode i hrane te da se povrede zbog guranja pri hranjenju i napajanju svedu na najmanju mjeru.
- U hranu za životinje smiju se dodavati samo dopuštene materije koje se koriste u preventivi, liječenju i u zootehničke svrhe.

OSNOVNA KONCEPCIJA UZGOJA

Predviđen je tov junadi kapaciteta 270 kom po turnusu. Tov junadi započinje ulazom junadi određene težine 150 – 250 kg u pripremljene objekte a završava postizanjem određene težine 550- 700 kg utovljene junadi, kad se utovaraju na kamione i odvoze krajnjem kupcu.

Predmetna farma će biti otvorenog tipa. Prednosti ovakvog načina držanja junadi su sljedeće:

- objekti ne moraju imati toplotnu izolaciju;
- sa prostirkom se stvaraju povoljni mikroklimatski uslovi;
- izmjena vazduha u relativno hladnom objektu povoljnija je i jednostavnija.
- jednostavnije, lakše i jeftinije podizanje objekata, uključujući i depo stajnjaka;
- bolji su uslovi za kvalitetno držanje junadi, a kao rezultat toga se dobije meso visokog kvaliteta.

Manje povoljne karakteristike ovog načina držanja su:

- potreba za velikim količinama slame za prostirku i rad oko prostiranja;
 - potreba za redovnim čišćenjem prljavog dijela boksa;
 - povećana ukupna površina boksa po jednom grlu (2,5 m² po grlu).
-
- U toku procesa tova junadi nastaju veće količine stajnjaka koje se deponuju na depou stajnjaka do dostizanja njegove biološke zrelosti. Kod otvorenog tipa uzgoja junadi, usljed velike količine prostirke, tečna faza, najveći dio – osoke ostaje u smjesi stajnjaka i prostirke. Eventualni tečni dio će se odvoditi do lagune za osoku koja je projektovana ispod silažnog kanala. Sazreli stajnjak će se odvoziti na obradive površine u vlasništvu investitora i koristiti kao đubrivo.

Na proizvodnju goveđega mesa utiče veći broj različitih faktora. U te faktore mogu se ubrojiti:

- fiziološki (svojstvo rasta organizma, posebnost probavnoga sistema preživača te pol životinje);

- pasmina (mliječna, mesna ili kombinovana);
- ukrštanja između pasmina i ekonomski efekti.

Kada telad dostignu tjelesnu masu od 220 kg i kada u potpunosti postanu funkcionalni preživaci, započinje intenzivni tov junadi. Kod tog tova možemo razlikovati dvije tehnologije uzgoja.

Prva je proizvodnja mlade junetine, tipa „baby beef“, pri čemu junad postiže tjelesnu masu do 450 kg, sa starošću od 12 mjeseci,

Drugi je uzgoj usmjeren na proizvodnju kvalitetnoga mesa zrele junetine, velikih završnih tjelesnih masa od oko 650 kg i starosti 18 do 20 mjeseci.

Junad se hrani kabastom (silaža, sijeno, slama) i koncentrovanom hranom (kukuruz, repica, ulje, premiksi...).

Tabela1. Hemijski sastav, hranjiva i energetska vrijednost hraniva za tov domaćih životinja

Krmivo	Suva tvar, g	Sirova vlakna, g	Sirovi proteini, g	Probavljivi proteini, g	Ca, g	P, g
KABASTA HRANIVA						
KABASTA SOČNA HRANIVA						
Livadske trave						
Mlađe	180	38	31	22	1,6	0,6
Starije	220	65	31	20	1,6	0,6
Lucerka						
Prvi otkos	210	60	39	31	4,4	0,6
Drugi otkos	230	70	45	35	4,2	0,6
Djetelinsko-travne smjese						
Početak cvjetanja	212	54	31	22	2,8	1,3
SILAŽE I SJENAŽE						
Silaža kukuruzna						
Kasna voštana zrelost	320	65	27	14	0,7	0,6
Silirani repin rezanac	130	29	13	7	1,3	0,1
Silaža livadskih trava						
Početak cvjetanja	350	101	49	31	2,3	1,2
SUVA KABASTA HRANIVA						
Livadsko sijeno, prvi otkos, vlatanje	860	238	107	64	5,5	2,2
Sijeno lucerke, dalji otkosi, početak cvjetanja	860	309	151	103	16,3	2,2
Sijeno DTS, dalji	860	276	132	81	8,9	2,5

otkosi, kraj cvjetanja						
DEHIDRIRANA KABASTA HRANIVA						
Brašno lucerke, 15-17% sirovih proteina	907	257	162	117	18,3	2,9
Brašno trava, 15-17% sirovih proteina	910	198	158	101	7,7	3,6
ŽITARICE I BILJNA PROTEINSKA HRANIVA						
Kukuruz	880	21	82	60	0,3	2,7
Kukuruz s klipom	860	82	75	49	0,4	2
Ječam	880	65	117	86	0,5	3,3
Zob	880	120	115	84	1,1	2,6
Pšenica (meka)	900	22	116	98	0,5	2,8
Soja zrno (tostirana)	920	58	362	333	2,2	7
NUSPROIZVODI						
Pšenične mekinje	880	110	146	107	0,8	10
Svježi repin rezanac	120	25	12	6	1,2	0,2
Pivski trop	237	44	59	47	0,9	1,6
MINERALNA HRANIVA						
Stočna kreda					380	0
Dikalcij fosfat					240	170
Monokalcij fosfat					210	215
Fosfonal					10	180

Kapacitet buduće farme za tov je 270 grla u turnusu. Zavisno od uzrasta i tjelesne mase kupljene junadi (oko 150 kg), period uzgoja će trajati, kako je planirano, najkraće 5 a najduže 15 mjeseci. Očekuje se da životinje u tom periodu postignu tjelesnu masu od 500 - 700 kg. Na ovoj farmi tzv.“otvorenog tipa“, životinje se drže slobodno u grupama, a jedan boks je predviđen za smještaj -15-16 grla u zavisnosti od uzrasta. Planirani prirast junadi je 1100 grama dnevno.

Hrana za tov (kabasta i koncentrovana) će se konstantno dopremati od strane dobavljača ili sa vlastitih posjeda Investitora. Na lokaciji će se nalaziti prostor za čuvanje silaže. Koncentrovanu hranu će praviti Investitor, od kukuruza, repice, premiksa, ulja itd. Prosječna dnevna potrošnja hranjivih jedinica za kg prirasta tokom tova iznosi 5-7 kg., te se može računati sa prosječnim prirastima od 1100-1200 g dnevno. Maksimalni dnevni prirasti mogu da se kreću i oko 1500 g.

Aktivnosti

- Nabavka teladi cca 150-250 kg, tov do 500 -700 kg (maksimalan broj junadi u boksovima do 270 grla).
- Obezbjedenje hrane, vode i energije.
- Sanitarni i veterinarski nadzor, održavanje dezinfekcione barijere.
- Čišćenje i pranje staja.

- Pražnjenje depoa stajnjaka i osoke.
- Održavanje uređaja i objekata.
- Održavanje septičke jame.

Kompleks farme sa pratećim sadržajima će posluživati min 2 radnika. Junad će se odgajati grupno u zajedničkim boksovima. Ishrana i napajanje će se organizovati po volji, na principu samoposluživanja. Utovljena grla će se prodavati zainteresovanim licima. Nadzor nad uzgojem i zdravstvenim stanjem vršit će veterinar, kao i zdravstvenu kontrolu junadi (teladi) pri kupovini. Nakon završetka tova objekat će se prati i čistiti mlazovima vode, bez dodavanja sredstava za pranje.

Potrebe za vodom

Potrebe životinja za vodom zavise od veličine grla, hrane koju uzima i godišnjeg doba. Prosječna potreba za vodom iznosi 40-60 litara po životinji dnevno u zimskom periodu, odnosno 50-80 litara po životinji dnevno u ljetnom periodu. Objekat će biti snabdjeven neophodnom opremom (pojilicama, pregradama i sl.).

Produkcija stajnjaka

U prosjeku grlo (Uslovno Grlo UG = 500 kg) dnevno proizvede oko 35 – 40 kg svježeg stajnjaka. Od toga na balegu otpada oko 25 kg (60 – 65 %) a na mokraću oko 15 kg (35 – 40 %). Stelja i tehnološka voda povećavaju količinu stajnjaka. Blatni hodnik treba čistiti pomoću traktora – grtača prema potrebi. Skupljeni stajnjak se odvozi na depo stajnjaka gdje se privremeno skladišti u određenom visinskom sloju do izvoženja na obradive površine. Stajnjak može dozrijevati i na obradivim površinama gdje je takođe potrebno deponovanje u određenom visinskom sloju da bi se ostvarili anaerobni uslovi za fermentaciju.

Depo stajnjaka se izvodi kao otvoreni betonski vodonepropusni plato. Depo se gradi sa nagibom od oko 1-2 % prema kanalu koji vodi u jamu za osoke.

Jama za osoku je betonski zatvoreni vodonepropusni objekat. Preporučuju se dublji a uža bazeni zbog emisije mirisa i smanjenja gubitka amonijaka.

OSNOVE SANITARNOG REDA

Dvorište mora biti ograđeno. Ulaz na kompleks mora da bude kontrolisan. Dezinfekcione barijere moraju biti izgrađene na način koji omogućava čišćenje i pranje te ispuštanje tečnog sadržaja kroz drenažni otvor. Ulaz nezaposlenim osobama zabranjen. Posjete organizovanih grupa treba da budu najavljene.

Upravna zgrada na farmi, mora da ima:

- prostor za veterinarskog inspektora ili ovlaštenog veterinara;
- prostor za radnike s čajnom kuhinjom;

- garderobu sa sanitarnim čvorom; Umivaonici trebaju biti opremljeni tečnim sapunom i uređajem za sušenje ruku, ili papirom za brisanje ruku i posudom za otpatke.

- prostoriju za čuvanje dezinficijensa.

(kancelarija, garderoba i sanitarni čvor se koriste prethodno izgrađeni uz neku drugu farmu.)

Za sprečavanje ulaza insekata i glodara postaviti zaštitne mreže. Kontejneri za selektivno sakupljanje otpada moraju se obezbijediti. Svi radnici moraju imati zdravstveni pregled. Radnici trebaju imati zaštitnu radnu odjeću i obuću.

Putevi u krugu farme jesu "čisti putevi" koji se koriste za dovoz životinja, krmnih smjesa i čiste prostirke i opreme, "nečisti putevi" za odvoz đubreta kod izđubrivanja, otpadnih voda i lešina. "Čisti putevi" i "nečisti putevi" ne smiju se međusobno ukrštati.

ORGANIZACIJA PROIZVODNJE

Proizvodnja se organizuje u tri smjene sa trajanjem smjene od 8 sati i godišnjim fondom od 365 radnih dana. Ukupan broj radnika za obavljanje tova je min 2 radnika. Imajući u vidu potrebe životinja za hranom i vodom proizvodnja se organizuje non-stop uključujući praznike nedelje i subote. (365 dana u godini).

U redovnom stanju tova:

- noćnu smjenu može da obavlja jedan radnik – čuvar.
- dnevnu smjenu obavljaju minimalno dva radnika u svakom trenutku.

U vanrednom stanju tova:

- danju i noću angažuje se dovoljan broj radnika da bi se obezbijedili uslovi za bezbjednost životinja

TRANSPORT U PROCESU PROIZVODNJE

U farmi se transport može podijeliti na dvije osnovne grupe

1. Spoljašnji transport
2. Unutrašnji transport

Sav spoljašnji transport se obavlja kamionima i traktorima. Oko objekta se uređuju manipulativni putevi za spoljni i unutrašnji transport. Sredstva prevoza kojima se prevozi stoka moraju biti specijalno izrađena ili prilagođena za prevoz stoke. Prevozna sredstva prije utovara moraju biti očišćena i dezinfekovana.

Transportna sredstva koja dovoze žito u refuzi moraju biti izvedena tako da se onemoguću rasipanje žita da su ispravna i sa kipom, radi lakše manipulacije sa žitom. Unutrašnji transport je značajan ne samo sa tehnološkog već i sa veterinarsko sanitarnog aspekta. Njime se mora obezbijediti hranjenje stoke i higijena pogona.

U objektima se moraju predvidjeti hranidbeni putevi, a u objektu za tov junadi i hodnik za izdubavanje. Čišćenje blatnih puteva i prebacivanje stajnjaka na depo stajnjaka obavljaće se grtalicom. Transport stajnjaka sa depoa na obradive površine vršiće se traktorom sa prikolicom. Prikolica mora biti natkrivena da ne bi dolazilo do rasipanja stajnjaka. Crpljenje lagune osoke i transport osoke na obradive površine će se vršiti cisternom.

ZAŠTITA NA RADU

U sklopu svakodnevnih aktivnosti u procesu proizvodnje radnik je izložen stalnoj opasnosti od povreda, koje mogu imati trajne posljedice na zdravlje radnika.

U sklopu odvijanja tehnološkog procesa tova mogu se javiti opasnosti za bezbjedan rad vezane za:

- Uslove radne sredine i
- Sredstva rada.

Uslovi radne sredine određeni su mikroklimatskim uslovima (temperaturom, vlažnošću vazduha, prašinom,...), bukom i vibracijama, osvjetljenjem, fizičkim i hemijskim štetnostima, kao i minimalnim prostorom za rad i kretanje, zatim opasnost od samih goveda u tovu

Sredstva za rad mogu biti izvor opasnosti zbog pokretnih dijelova, pada predmeta, opasnosti od el.udara, buke, vibracija.

Zaposleni moraju proći obuku iz oblasti zaštite na radu. Sredstva rada moraju biti podvrgavana periodičnom pregledu, i moraju imati važeće upotrebne dozvole za rad.

ZAŠTITA OD POŽARA

Opasnost proizilazi od postojanja zapaljivih materija u objektu i u krugu i izvora uzroka požara.

Izvori opasnosti od požara eliminišu se već od izbora same lokacije, konstruktivnih elemenata objekta, predviđenih mjera tehničke zaštite na električnim instalacijama, periodičnim pregledima, kontrolisanjem izvora paljenja.

U ovom pogonu će se vršiti skladištenje silaže i ostalih hraniva koja su zapaljiva i lako sagoriva i koja pri sagorijevanju oslobađaju veliku količinu toplotne energije.

U skladu sa opasnostim od požara i eksplozije u procesu tova junadi potrebno je predvidjeti hidrantsku mrežu i potreban broj aparata za početno gašenje požara.

Definisati dozvoljeno mjesto za pušenje. Strogo zabraniti pušenje u halama za tov, skladištu slame, sjena, u blizini septičke jame, u prostoru za držanje dezinficijensa, lijekova itd...

ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

U procesu proizvodnje – farme za tov junadi mogući su razni štetni uticaji na životnu sredinu:

- zagađenje zemljišta i vodotokova, odnosno podzemnih voda, stajnjakom, osokom te fekalnim i sanitarnim vodama od boravka radnika
- zagađenje zemljišta i vodotokova, odnosno podzemnih voda zbog neadekvatnog zbrinjavanja komunalnog, opasnog, medicinskog i ostalog otpada
- zagađivanje atmosfere emisijom gasova i prašine,
- buka i vibracije,
- izbijanje i širenje požara.
- širenje bolesti
- nepravilno zbrinjavanje lešina

- **Elektroinstalacija**

Objekat za koje se projektuje elektroinstalacija predstavlja prizemni objekat, namjenjen za tov junadi.

Napajanje objekta električnom energijom biće izvedeno vazdušno SKS snopom prema elektroenergetskoj saglasnosti

MRO povezat će se sa distributivnim ormaraom, kablom PPOO 4 x 10, koji će biti dovoljnog presjeka da podnese cjelokupno opterećenje oba objekta.

Energetska instalacija u objektu obezbjedit će napajanje osvjetljenja, priključnica i ostalih električnih uređaja. Cjelokupna instalacija biće izvedena kablovima tipa PPOO i PP-Y, koji će se polagati po zidu, na odstoynim obujmicama ili kroz metalne regalice.

- Gromobranska instalacija i izjednačavanje potencijala

Projektom je predviđena izrada gromobranskog uzemljivača objekta.

U temelj se postavlja uzemljivač sa Fe-Zn trakom 25x4 mm. S obzirom na veličinu i oblik objekta za gromobransku instalaciju su projektovano šest odvoda, a koji se postavljaju sa Fe-Zn trakom 25x4 mm od uzemljivača do mjernog spoja te sa Fe-Zn trakom 20x3 iznad mjernog spoja. Odvodi se postavljaju po zidu, te na visini 1,8 m obezbjeđuje se mjerni spoj. Na ulazu u zemlju odvodi se štite klasičnom mehaničkom zaštitom. Na krovu sa potporama postaviti Fe-Zn traku 20x3 mm kao hvataljku. Sve metalne mase kao što su oluci i slično povezati sa Fe-Zn trakom.

U MRO i RO2 kratko spojiti nultu i zaštitnu sabirnicu, te preko mjernog spoja povezati na uzemljivač. Sve metalne mase na objektu vezati na uzemljivač, a posebno obratiti pažnju na uzemljenje metalnih dijelova u prostoru farme. Najbolje rješenje je postavljenje sabirnog zemljovoda od pocinčane trake 25x4, na vanjskom zidu objekta, te na ovaj zemljovod vezati sa P užetom sve metalne dijelove u objektu (metalne ograde, rešetke, vrata, pojilice i dr.), ovaj zemljovod sa trakom vezati na uzemljivač. Na ovaj način su sve metalne mase dovedene na isti potencijal, pa pošto je primjenjeno nulovanje, pojava opasnog napona dodira je svedena na najmanju moguću mjeru.

- Vodovodna mreža

Predviđeno je da se objekat vodom snabdjeva priključkom na sopstveni bunar, koji se nalazi na susjednoj parceli..

Unutrašnja vodovodna mreža će se sastojati od horizontalnih i vertikalnih dijelova odgovarajućeg prečnika i armature, neophodnih za funkcionisanje cjelokupne mreže. Horizontalni i vertikalni razvod mreže raditi po zidovima do mjesta potrošnje. Mreža je predviđena od čeličnih pocinkovanih cijevi i armatura na njima sa spajanjem na novoj. Cijevi obavezno u zavisnosti od mjesta ugradnje antikorozijski i termički zaštititi.

- Tehnološki proces uzgoja

U okviru predmetne farme uzgajaće se 270 grla tovne junadi, simentalske rase.

Grla će se kupovati na domaćem tržištu, pri tjelesnoj masi (TM) od 150-220 kg, transportovati i useljavati u objekte farme. Uzgoj na farmi će trajati cca 209 dana. Očekuje se da životinje u tom periodu postignu tjelesnu masu od cca 450 kg.

Da bi se postigao poželjan intenzitet priraštaja i povoljna konverzija hrane, junad u tovu treba hraniti obrocima određene energetske, proteinske, mineralne i vitaminske koncentracije sa potrebnim dijetalnim kvalitetom.

Ishrana će se obavljati obročno. Kao hraniva će se pored kabastih hraniva (sijeno i silaža) koristiti i koncentrovane smješe. Hrana će se unositi više puta u toku dana zavisno od potreba životinja. Unošenje i doziranje hrane u jasje vršiće se ručno. Zavisno od uzrasta i tjelesne mase, životinje će dnevno konzumirati 5 - 30 kg hrane. Očekuje se da će grla postizati prosječni dnevni prirast od 1100 gr.

Napajanje, po volji, će se obavljati pomoću automatskih pojilica. Kako bi se obezbjedila ugodna sredina za boravak životinja betonske podne površine će se prekrivati prostirkom-pšeničnom slamom. Svježa prostirka će se u objekat unositi svaki dan. Kako će se pod izgraditi u nagibu, stoka, krećući se, guraće prostirku i

fekalije ka dijelu za izdubavanje, koji će se u vrijeme čišćenja ograđivati duplom ogradom, pri čemu će se formirati hodnik za čišćenje. Čišćenje će se vršiti ručno, a prikupljene količine stajnjaka će se ručnim kolicima iznositi iz objekata farme i privremeno odlagati na deponiju čvrstog stajnjaka,

Poslije završetka uzgojnog ciklusa, utovljena grla će se prodavati.

Nadzor nad zdravstvenim stanjem životinja, pri useljavanju u objekte farme i u toku uzgoja, će vršiti veterinarska stanica Brčko.

Pristup na farmu biće dozvoljen samo zaposlenom osoblju.

b) OPIS OSNOVNIH I POMOĆNIH SIROVINA, OSTALIH TVARI I ENERGIJE KOJA SE KORISTI ILI KOJU PROIZVODI POGON I POSTROJENJE

Hranu za potrebe predmetne farme investitor će obezbjeđivati lično i kupovati od poljoprivrednih proizvođača.

Zavisno od uzrasta grla dnevna potrošnja hrane će se kretati između 5 i 30 kg. U toku jednog uzgojnog ciklusa očekuje se potrošnja oko 852 720,00 kg stočne hrane.

Dnevne potrebe grla za vodom (zavisno od uzrasta, tjelesne mase, godišnjeg doba, vrste hraniva-sadržaja vode u hranivu i td.), se kreću između 2-40 l. Očekuje se da će se na farmi u toku uzgojnog ciklusa za napajanje životinja utrošiti cca 1421 m³ vode.

Procjenjujemo da će se na farmi godišnje trošiti cca 8.500 kW/god. električne energije.

Za mehanizaciju kojom će se dopremati hraniva i prostirka, koristiće se pogonska goriva. U okviru farme očekuje se godišnja potrošnja od cca 1.200 l goriva.

Za prostirku će se koristi pšenična slama koje će se nabavljati od poljoprivrednih proizvođača. Za potrebe jednog grla, dnevno će se unositi 6,5 kg prostirke, što znači da će se u toku jednog uzgojnog cilusa utrošiti cca 369 512 kg prostirke.

Na ulazu u krug farme potrebno je izgraditi dezobarijeru minimalnih dimenzija 5x5 x0,05 m i na ulazu u farmu (komunikacioni hodnik) dimenzija 4x0,5x0,02m,Kao sredstvo za dezinfekciju koristiće se preparati na bazi hlora (rastvor kalcijum hipohlorida) i njemu slični preparati (natrijum hidroksid, hipermangan itd.). Sadržaj

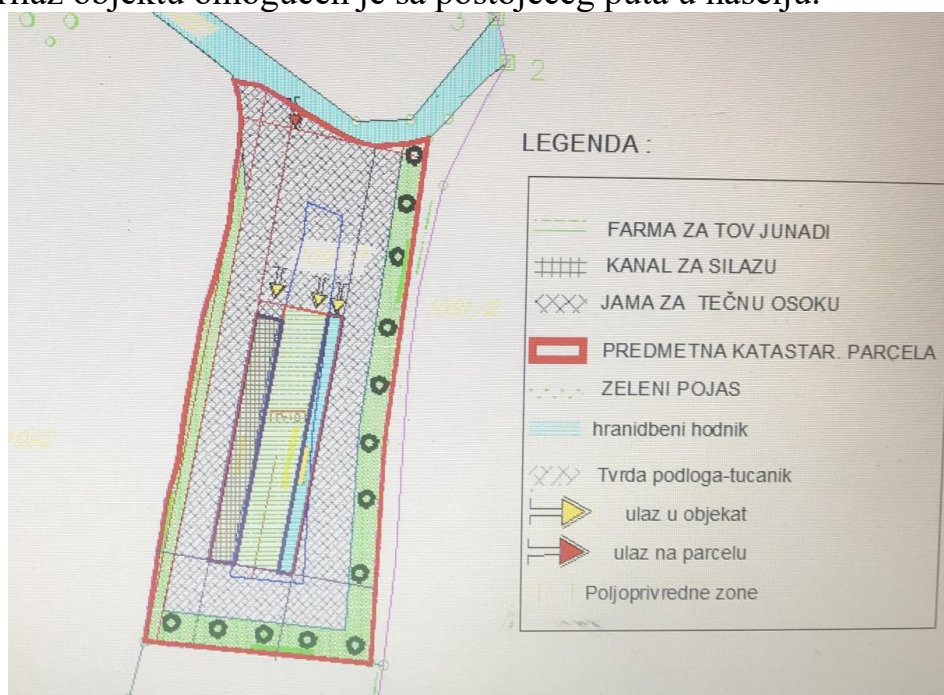
dezinfekcionog sredstva u dezobarijeri će se dopunjavati svakodnevno. Očekuje se godišnja potrošnja rastvora dezificijensa cca 60-90 l.

c) OPIS STANJA LOKACIJE POGONA I POSTROJENJA

-Mikro lokacija

Objekat intenzivnog uzgajališta-farma za tov junadi sa pomoćnim sadržajem, planiran je da se gradi na parceli koja se nalazi u naselju Sandići, označene kao k.č.1091/1 KO Sandići, u urbanom području Sandići u Brčko distriktu BiH.

Prilaz objektu omogućen je sa postojećeg puta u naselju.

Slika 5. Situacija- farma za uzgoj tovnje junadi

Planirani objekat se nalazi na udaljenosti 8m od postojećeg objekta intenzivnog uzgoja izgrađenog na susjednoj parceli, a najbliži individualni stambeni objekat 90m

**Босна и Херцеговина
БРЧКО ДИСТРИКТ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ВЛАДА**

Одјељење за просторно планирање
и имовинско-правне послове

**Bosna i Hercegovina
BRČKO DISTRIKT
BOSNE I HERCEGOVINE
V L A D A**

Одјелjenje/Odjel za prostorno planiranje
i imovinsko-pravne poslove

Bulevar Mira 1, 76100 Brčko distrikt Bosne i Hercegovine, Telefon 049/240 600, 240 817, Faks 049/240 691
Булевар Мира 1, 76100 Брчко дистрикт Босне и Херцеговине, Телефон 049/240 600, 240 817, Факс 049/240 691

Број: UP-I-22-000463/24
Брчко, 29.5.2024.год.

Подносилац захтјева:
Ђојо Костић

ГРАФИЧКИ ИЗВОД ИЗ

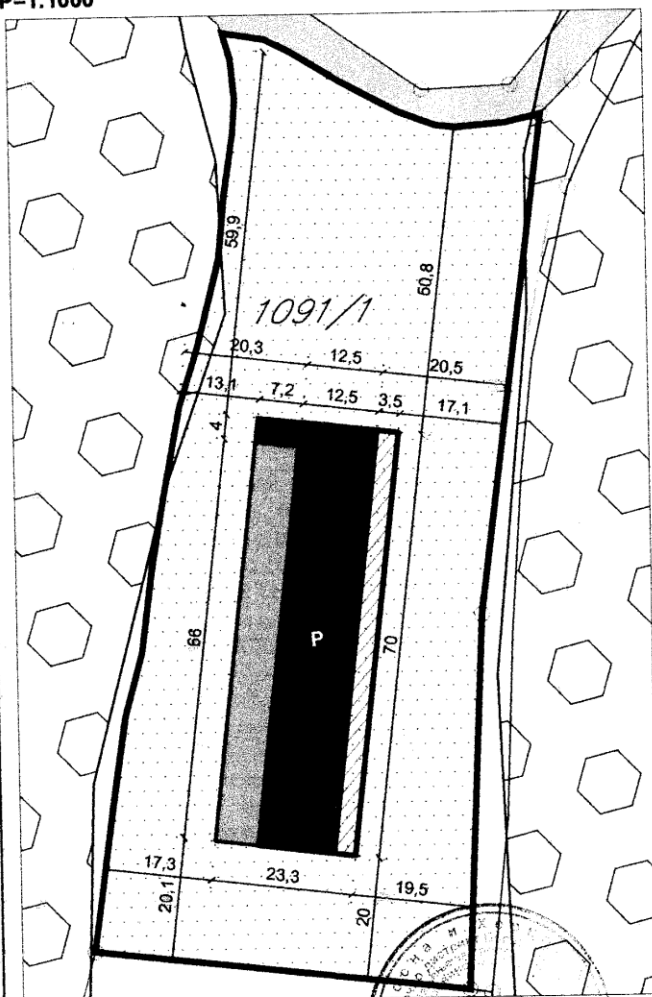
Просторног плана Брчко дистрикта БиХ, 2007-2017. година
-урбано подручје Сандићи-

Р=1:1000

локација:

КО Сандићи, к.ч.број: 1091/1

ЛЕГЕНДА:

- предметна катастарска парцела
- предметни објекат узгајалиште за јунад
- предметни објекат лагуна за осоку
- предметни објекат канал за силажу
- предметни објекат ходник за храну
- зона пољопривредног земљишта
- зона шумског земљишта
- пут у урбаном подручју

припремио:
Чедомир Веселић, дипл.инж.арх.

М.П.

овјерио:
Синиша Јовановић, дипл.инж.грађ.

Slika 6. Kopija katastarskog plana-grafički izvod

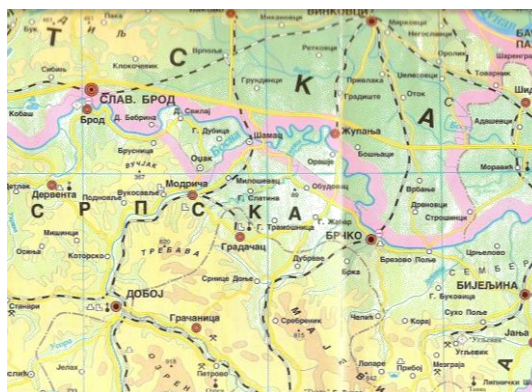
- Makro lokacija

Brčko Distrikt se nalazi na desnoj obali rijeke Save i zauzima površinu od 493,3 km², što predstavlja manje od 1% ukupne površine Bosne i Hercegovine (51.129 km²). Površina centralnog gradskog područja je 183 km². Brčko Distrikt je formiran na cjelokupnoj teritoriji nekadašnje Opštine Brčko. Prema unutrašnjim administrativnim granicama u Bosni i Hercegovini, Brčko Distrikt graniči sa više opština Republike Srpske i sa dva od deset kantona Federacije Bosne i Hercegovine, Tuzlanskim kantonom na jugozapadu i Posavskom županijom na sjeverozapadu. Smješteno u Posavini, Brčko se nalazi u prilično niskoj riječnoj dolini koja čini dio bazena rijeka Save, Brke i Velike Tinje. Nadmorska visina se, zavisno od terase koju formiraju rijeke, kreće od 85 m do 200 m (85%). Jedini izuzetak su sjeverni obronci planine Majevica u južnom dijelu Distrikta sa nadmorskom visinom od 200-400 m.

Geoekonomski posmatrano, Brčko Distrikt je značajno čvorište ključnih prometnica u pravcima istok-zapad i sjever-jug i rijedak je multimodalni transportni čvor (ceste, plovna rijeka, željeznica) u BiH. Brčko predstavlja: izlaz u Hrvatsku i centralnu Evropu i prilaz do rijeke Save i dalje Dunavom do zapadne i Istočne Evrope. Stoga prostorni položaj Brčkog determinira povezanost njegovog šireg zaleđa i gravitacionog područja sa ostalim regijama u centralnoj i Istocnoj Europi.

Prirodni uslovi i resursi kao element podspješivanja ekonomskog razvoja predstavljaju ograničenje u budućem razvoju Brčko Distrikta, osim vodnog puta i eventualno poljoprivrednog zemljišta. Brčko Distrikt ne raspolaže poznatim ležištima mineralnih sirovina. U blizini graničnih područja na opštini Srebrenik (dolina rijeke Tinje) obavljana su ispitivanja eventualnih nalazišta nafte, ali ne postoje konkretni rezultati vezani za Brčko Distrikt. Postoje jedino nalazišta gline za ciglarsku industriju, mada do sada utvrđena ležišta ne daju posebne šanse za razvoj većih kapaciteta.

Obzirom da se širi pojas (granični dijelovi nekadašnje Panonske nizije) smatra područjem bogatim geotermalnim vodama neophodno je izvršiti ispitivanja i utvrditi eventualne mogućnosti.

Slika 7. Karta područja Brčko Distrikta

5.2.1. Geomorfologija i geološka građa

Područje se odlikuje složenom geomorfološkom građom koja je u direktnoj vezi sa litološkim sastavom i tektonskom evolucijom terena. Obzirom na značajne tektonske pokrete u bliskoj geološkoj prošlosti, reljef nosi u značajnoj mjeri inicijalna tektonska obilježja i u osnovi je mlad, sa aktivnim morfogenetskim procesima na većem dijelu terena.

Na osnovu geneze izdvojeni su sledeći tipovi reljefa:

- Fluvio-akumulacioni;
- Fluvio-erozioni;
- Eroziono-denudacioni i
- Karstno-erozioni

Fluvio-akumulacioni reljef

Karakterističan je za šamačko-brčansku Posavinu (Bosanska Posavina), Semberiju i gornje Sprečko polje a duž većih tokova zalazi u brdsko-planinsko područje. To su uglavnom aluvijalne ravni rijeka Save, Bosne i Spreče a blago su nagnute prema tokovima. U njima, naročito u šamačkoj Posavini i dijelovima Semberije, česte su manje depresije koje predstavljaju napuštena riječna korita. Dolinu rijeke Bosne karakterišu naizmjenična suženja i proširenja. Proširenja su vezana za terene od dijabaz-rožnačke formacije i tercijarnih klastičnih stijena, a suženja za karbonatne i magmatske stijene.

Fluvio-erozioni reljef

Karakterističan je za terene izgrađene od tercijarnih sedimenata na Majeveci, Trebovcu, Vučjaku i obodu Sprečkog polja. Ovaj tip reljef nastao je erozijom brojnih tokova. Karakterišu ga složeni morfometrijski odnosi. Pozitivna tektonska kretanja, fizičko-mehanička svojstva stijena i hidrogeološke odlike pogoduju razvoju fluvijalno-denudacionih procesa. Usled ovih procesa stvara se nesklad između ugla nagiba padina i fizičko-mehaničkih svojstava geoloških sredina, pa zbog toga često dolazi do gravitacionog kretanja na dolinskim stranama rijeka. Ovi gravitacioni procesi daju posebna obilježja morfološkoj građi padina i predstavljaju značajan morfogenetski faktor.

Eroziono-denudacioni reljef

Razvijen je na južnom dijelu terena, kojeg izgrađuju pretežno starije stijene različitih fizičko-mehaničkih svojstava, usled čega ima složenu morfološku građu.

Dijelovi terena izgrađeni od čvrstih magmatskih i metamorfnih stijena odlikuju se manjom razuđenošću reljefa, sa širokim razvodima i nepravilnim rasporedom duboko urezane hidrografske mreže.

Karstno-erozioni reljef

Karstno-erozioni reljef karakterističan je za manje dijelove terena izgrađene od karbonatnih stijena.

- Pedološke karakteristike

Reljefno se područje opštine može podijeliti na dva dijela:

1. Gornji, jugozapadni, terasni (iznad 100 m nadmorske visine)
2. Donji, sjeveroistočni, ravničarski (ispod 100 m nadmorske visine)

Terasno područje karakterišu rasprostranjene diluvijalne gline, a takođe i ravničarsko, ali pomiješane aluvijalnim sedimentima koje je teško razlučiti. Ovakva zemljišta su teškog mehaničkog sastava, zbijena i slabo propusna za vodu pa stvaraju zemljište sa plitkim fiziološkim profilom i lošim fizičkim svojstvima. Na terasnom području prevladavaju i terasne prahulje, a na njenim padinama prema dolinama rijeka i potoka, obrončane prahulje. U samim dolinama Brijeznice i Lomnice postoje manje površine livadskih sivo - smeđih degradiranih zemljišta, kao i neznatne površine mineralno močvarnih.

Uslovi reljefa, veći broj brdskih potoka i rječica, kao i blizina rijeke Save, uslovljavali su vijekovima poplave na ovom području. Poplave su redovno nanosile velike direktne štete usjevima i objektima, a odražavale su se štetno i na zdravlje ljudi i stoke. Zbog toga je narod sam preduzimao sve što je bilo u njegovoj moći da se voda odvede, te da se barovita zemljišta isuše.

- Hidrološke karakteristike

Osnovna hidrografska karakteristika Brčko Distrikta je rijeka Sava. Osim ove rijeke na ovom području se nalazi i veći niz manjih rijeka, kanala i drugih vodotokova: Tinja, Brka, Lomnica, Rašljanska rijeka, Štrepačka rijeka, Zovičica i Lukavac. Izvorišta ovih vodotokova se nalaze uglavnom na području planine Majevice. U kompleksu podzemnih voda nalaze se velike rezerve za snabdijevanje stanovništva i privrede. Na obroncima Majevice postoje istraženi i potvrđeni izvori

pitke vode. U početnim bušenjima je utvrđen kapacitet izvora od 185-200 litara u sekundi, što je u granicama evropskih standarda. Posebno važno je da se radi o vodi visokog kvaliteta, ali se sa sigurnošću ne može potvrditi kontinuiranost kapaciteta.

- Klimatske karakteristike

Područje Brčko Distrikta BiH se nalazi na nadmorskoj visini od prosječno 96 m, pripada sjevernom, ravničarskom pojasu Bosne i Hercegovine koji prati desnu obalu rijeke Save, sa umjereno kontinentalnom klimom.

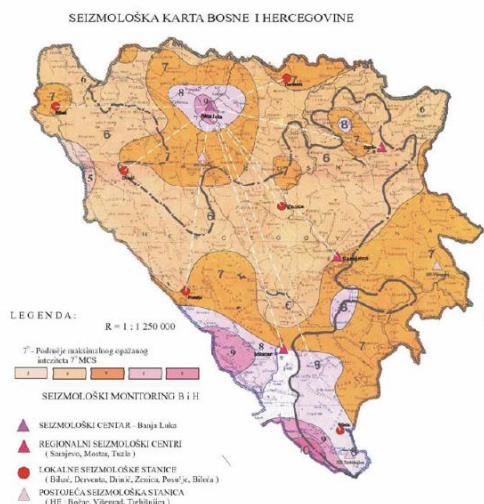
Karakteristike ovakve klime su velika kolebanja temperature u toku godine; od mogućih 40°C ljeti, do ekstremno niskih temperatura zimi koje dostižu i do (-35) °C. Prosječna godišnja temperatura je iznad 10⁰ C, a januar/siječanj je najhladniji mjesec sa prosjekom (-1) °C do (-2) °C. Najtopliji je juli/srpanj čija je prosječna temperatura u intervalu 20 ÷ 22 °C.

Izmjerena ekstremna temperatura zraka je (-20,5) °C, a u građevinskoj operativi se manipulira sa računskom vrijednosti temperatura zraka od (-18) °C. Padavine su neravnomjerne u toku godine, ukupno 700 ÷ 800 mm, a najveće su u junu/lipnju, dok snijeg traje 1,0 ÷ 1,5 mjesec. Vjetrovitost je slaba, odnosno dominira slab sjeverac.

Ovakvi klimatski uslovi, naročito slaba vjetrovitost, povoljni su faktori za sprečavanje imisija štetnih polutanata u prizemnim slojevima atmosfere. To posebno povoljno utiče na sprječavanje nakupljanja štetnih izduvnih plinova i čvrstih čestica iz individualnih ložišta i od sve brojnijih motornih vozila u saobraćaju.

- Seizmološke karakteristike

Teritorija Bosne i Hercegovine predstavlja jedan od seizmički najaktivnijih dijelova Balkanskog poluostrva, koji ulazi u sastav sredozemno-trans-azijskog seizmičkog pojasa. Prema raspoloživim podacima na području Bosne i Hercegovine, u prošlosti se dogodilo više razornih zemljotresa iz lokalnih žarišnih zona Magnitude $M \geq 5,0$; Intenziteta u epicentru $I_0 \geq 7^\circ$ MCS skale.

Slika 8. Seizmološka karta BiH

Distrikt Brčko spada u područja srednje seizmološke aktivnosti u BiH.

- Flora i fauna

Od 49.300 ha prostora, poljoprivredno zemljište čini 34.990 ha. Prosjek obradivog zemljišta po glavi stanovnika je 0,25 ha. 53% od ukupnih poljoprivrednih površina (18.635 ha) ili 37,8% od ukupne površine čini zemljište višeg kvaliteta, pogodno za intenzivnu proizvodnju. To zemljište je smješteno uz obalu rijeke Save i u jugozapadnom dijelu Brčko Distrikta. Međutim, daljim infrastrukturnim, posebno transportnim, zahvatima, kao što su izgradnja cestovne obilaznice, izgradnja pružne veze istok-zapad, procijenjene poljoprivredne površine biće dodatno iscjepkane čime će biti umanjena njihova upotrebljivost.

Na području Brčko Distrikta BiH površine pod šumom zahvataju 11.247 ha što čini 32,6% ukupne teritorije. Od ukupne šumske površine državne šume pokrivaju 2.972 ha ili 26,4% teritorija, dok šume u privatnoj svojini pokrivaju 8.275 ha ili 73,6% površina. Navedene površine pod šumama obuhvataju različite tipove od kojih treba izdvojiti šume hrasta (u ravničarskim predjelima i dolinama rijeka), bukove šume (u nižem gorskom pojasu) i šume jele i smrče (na vrhovima planine Majevice). Kao posljedica ratnih šteta došlo je do znatne redukcije šumskog fonda, odnosno zalihe drvne mase u državnim šumama, u odnosu na predratno stanje. Procjenju je se da su navedene zalihe drvne mase u državnim šumama na području Brčko Distrikta umanjene za 50%. Stoga se može zaključiti da su šumski potencijali Brčko Distrikta veoma siromašni. Samo jedan dio šumskog fonda je u kompleksu i to u brdskom području na jugu Brčko Distrikta, dok su ostalo male šumske enklave u ravničarskom dijelu.

Analizirani prostor je slabo naseljen životinjskim vrstama. Nisu uočeni značajni potencijali koji bi zahtjevali zaštitu predmetnog lokaliteta u ovom pogledu.

- Naseljenost i koncentracija stanovništva

Na osnovu popisa stanovništva 1991. god. na teritoriji opštine Brčko živjelo je 38.771 stanovnika. Sada je to znatno veći broj.

Prema službenim rezultatima Agencije za statistiku BiH, a na osnovu popisa stanovništva iz 2013. godine, Brčko Distrikt BiH ima 83.516 stanovnika, od toga 41.250 su muškarci a 42.266, žene.

Etnička stuktura stanovništva je sljedeća:

Bošnjaci - 17.411 (42,36%)

Srbi - 14.861 (34,58%)

Hrvati - 8.859 (20,66%)

Ostali - 682 (1,65%),

Ne izjašnjava se - 309 (0,63%),

Bez odgovora - 51 (0,12%)

- Kulturno-istorijski spomenici

Na predmetnoj lokaciji, a ni u njenoj blizini nema zaštićenih kulturno-istorijskih spomenika. Takođe u blizini postrojenja ne nalazi se bilo kakvo arheološko nalazište ili slično osjetljivo područje.

d) OPIS IZVORA EMISIJA, PRIRODA I KOLIČINE EMISIJA IZ POGONA I POSTROJENJA NA SVE KOMPONENTE ŽIVOTNE SREDINE, ODNOSNO IZVJEŠTAJ O NULTOM STANJU, KAO I IDENTIFIKACIJA ZNAČAJNIH UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

- OPIS IZVORA EMISIJA IZ POSTROJENJA

Predmetna farma za tov junadi, kao izvor emisija, može se posmatrati kroz:

- uticaj u fazi izgradnje objekta
- uticaj u toku redovne eksploatacije
- uticaj u vanrednim situacijama

- Uticaj u fazi izgradnje objekata

U toku izgradnje objekata farme na lokaciji će biti prisutna građevinska mehanizacija (kamioni, rovokopači, sabijači terena i sl.). Ove mašine za pogon koriste fosilna goriva (nafta, benzin). Kao rezultat rada ovih mašina i transportnih sredstava emitovaće se izduvni gasovi (CO_2 , CO, HCHO, SO_2 , čađ i dr.), međutim taj uticaj će biti ograničenog opsega i trajanja.

Prilikom izvođenja građevinskih radova moguće je zagađenje zemljišta, a time i ugrožavanja kvaliteta površinskih i podzemnih voda, raznim štetnim i opasnim tekućinama kao što su naftni derivati, motorna ulja i slično, čemu uzrok može biti nepažnja i nemar radnika ili neispravnost građevinskih mašina, vozila i opreme.

Buka na gradilištu, nastajće usljed rada građevinske mehanizacije, a nivo buke zavisiće od režima rada i snage motora.

Za vrijeme radova nastajće građevinski otpad (papir i plastična ambalaža, drvene palete, građevinski šut i slično) koji se treba prikupljati i predavati nadležnoj komunalnoj službi.

S obzirom na obim građevinskih radova koji će se izvoditi na predmetnoj lokaciji i predviđenom trajanju same izgradnje, uticaj na životnu sredinu se može smatrati zanemarljivim.

-Uticaj u toku redovne eksploatacije objekta

Tabela 2. Oblici, porijeklo i mjere za smanjenje /sprečavanje mogućih zagađenja u predmetnom postrojenju

Oblici zagađenja	Mjesto nastanka zagađenja	Mjere za smanjenje/sprečavanje zagađenja
Emisija neugodnih mirisa	Ispusti, vrata i prozori na farmi	Postavljanje adsorbenasa u objekat farme.
Emisija dimnih gasova	Transportna sredstva- Izduvni gasovi	Upotreba goriva manje štetnih za životnu sredinu (enviroment frendly)
Prosipanje goriva, ulja i maziva iz prevoznih sredstava ili mašina.	Manipulativne površine i interne saobraćajnice u krugu farme.	Održavanje ispravnosti prevoznih sredstava i mašina u ispravnom stanju. Uređenje (asfaltiranje/betoniranje) manipulativnih površina i internih saobraćajnica
Izlivanje komunalnih otpadnih voda	Septička jama	Prikupljanje komunalnih otpadnih voda u propisno izgrađenu nepropustivu, septičku jamu i njeno redovno čišćenje, te adekvatno odlaganje prikupljenog mulja.
Neadekvatno odlaganje otpada	Komunalni otpad Opasan otpad, ambalažu dezinfekcionih sredstava i lijekova koji će se koristiti za tretman životinja,. Prostirka (sjeckana slama + ekskrementi)	Komunalni otpad skupljati u zatvorene kontejnere i isporučivati isti nadležnoj komunalnoj organizaciji. Opasan otpad skupljati u eko kontejnere i predavati službi koja je nadležna za preuzimanje ovih vrsta opasnih materija ili zbrinjavati u dogovoru sa Veterinarskom stanicom Koristiti kao materijal za kompostiranje ili upotrebljavati kao rgansko gnojivo.
Buka	Pogonski uređaji, vozila	Ispravnost sredstava rada i zvučna izolacija sredstava rada.
Akcidentna situacija-požar	Pojava izvora paljenja (varnica ili sl.) u krugu farme.	Održavanje ispravnosti sredstava rada i instalacija u objektu Inst. hidranata i protivpožarnih aparata.Disciplina rada i sprovođenje svih preventivnih mjera protiv

Uticaj predmetne farme za tov junadi, kada se ona izgradi i stavi u funkciju, na životnu sredinu ogledaće se u emisiji: neprijatnih mirisa, prašine, otpadnih fekalnih voda, oborinskih voda, komunalnog otpada i stajnjaka.

Naprijatni mirisi se javljaju kao posljedica fiziološkog mirisa životinje i mirisa koji su produkt razgradnje organskih materija (fekalije).

Objekat predmetne farme provjetravaće se prirodnim putem, otvorena sa jedne strane.

Emisija neprijatnih mirisa biće umanjena unošenjem prostirke koja će služiti i za upijanje osoke čime će se umanjiti isparavanje amonijaka i usporiti procese truljenja, koji je najveći izvor naprijatnih mirisa.

Predviđeno da se ekskrementi životinja pomješani sa prostirkom, skupljaju ručno i privremeno odlažu na depo stajnjaka. Stajnjak će se nakon "odležavanja" na njivama koristiti kao organsko đubrivo.

Tokom perioda uzgoja stoke, na podu se zadržava jedna manja količina stajnjaka, koju junad kretajući se po boksovima, ne mogu odgurati do prljavog hodnika. Ove količine stajnjaka se nakon završetka uzgojnog ciklusa-turnusa, čiste-sastružu lopatama, a potom se pod opere vodom. Voda upotrijebljena za čišćenje će oteći u bočne depoe stajnjaka, gdje će je apsorbovati slama.

Nakon čišćenja, staja treba da ostane prazna par dana, "odmara se", a potom se u objekat može useliti novi turnus životinja.

Prašina u objektu farme javljaće se kao produkt fizioloških aktivnosti životinja i prilikom unošenja i uklanjanja prostirke. Negativan uticaj prašine na ljude može se odraziti kroz pojavu kijavice, bronhitisa i alergija.

Međutim problem kod pojave prašine u ovom tipu objekata nije vezan za koncentraciju već za mogućnost prenošenja infektivnih mikroorganizama koji se vežu za aerosole prašine.

Kao posljedica infekcije životinja javljaju se bolesti, a neke od njih su opasne i za ljudsko zdravlje. U slučaju pojave bolesti i uginuća junadi neophodno je taj događaj

prijaviti nadležnoj veterinarskoj službi radi pružanja odgovarajuće veterinarske pomoći ili eventualnog utvrđivanja uzroka uginuća i neškodljivog uklanjanja leša.

Planiran je prostor za boravak radnika sa sanitarnim čvorom u susjednom objektu istog vlasnika. Za skupljanje sanitarnih otpadnih voda izgrađena je vodonepropusnu septičku jamu, koja se po potrebi čisti.

Oborinske vode koje budu dospijevale na krovne površine objekata farme, kada se isti izgradi, obzirom da se smatraju čistim, prikupljat će se olucima i direktno ispuštati u prirodni recipijent.

U okviru farme, na vanjskim manipulativnim površinama, skupljaće se vode koje će spirati nečistoće. Količine ovih voda zavise od količine atmosferskih.

Komunalni otpad treba sakupljati i odlagati u kontejnere, te predavati nadležnoj komunalnoj službi.

Ambalažu dezinfekcionih sredstava i lijekova koji će se koristiti za tretman životinja, treba sakupljati i odlagati u kontejnere, te razdvojeno predavati nadležnoj komunalnoj službi ako ima dozvolu za neopasno uklanjanje ili zbrinjavati u dogovoru sa Veterinarskom službom.

- Uticaj u vanrednim situacijama

U toku eksploatacije objekta neophodno je vršiti redovnu kontrolu ispravnosti i sigurnosti elektro i gromobranskih instalacija, sistema za vodosnabdjevanje od strane ovlaštene organizacije, što ima za cilj sprečavanje pojave nesretnih slučajeva (strujni udari, atmosferska električna pražnjenja, poplave itd.).

Normalni uslovi korištenja industrijsko-proizvodnih objekata kriju u sebi stalnu potencijalnu opasnost od izbijanja požara.

Obaveza Investitora je da preduzme opsežne preventivne mjere zaštite od požara prema važećim standardima i obezbedi potrebna sredstva za početno gašenje (protivpožarni aparati, hidrantska mreža), odnosno brzu lokalizaciju požara, te obučavanje radnika za stručno i bezbjedno rukovanje uređajima i sredstvima za gašenje odnosno lokalizaciju požara.

Cjelokupnu električnu instalaciju u fazi eksploatacije mora redovno – periodično pregledati ovlašćena institucija, čime će se potvrditi da je instalacija urađena u skladu sa važećim propisima, pa kao takva ne može ni predstavljati opasnost po okolinu.

Ekološka nezgoda ili nesreća se može dogoditi ukoliko dođe do prodiranje organskog đubriva u zemljište, usljed čega može doći do zagađenja zemljišta, površinskih i podzemnih voda.

U tom slučaju moraju se hitno preduzeti mjere saniranja mjesta na kojem dolazi do isticanja organskog đubriva

Obzirom na djelatnost neophodno je, da se obezbjede odgovarajući veterinarsko-sanitarni uslovi, kako bi se otklonile mogućnosti kontaminacije.

Jedan od osnovnih principa zaštite od neželjenih pojava u toku rada farme je pravovremena primjena profilaktičkih mjera zaštite od pojave zaraznih bolesti, kao i eventualni prenos infekta iz farme u okolinu. To se posebno odnosi na opasne zarazne bolesti kao što su slinovka, šap, bruceloza i dr.

Osnovne mjere zaštite od pojava zaraza je adekvatna primjena zoohigijenskih mjera zaštite, medicinske sanitacije i veterinarskog nadzora nad zdravljem životinja.

- Uticaj postrojenja (farme) na vazduh

Uticaj farme tovne junadi na kvalitet vazduha u okolini ispoljavaće se kroz pojavu neugodnih mirisa.

U praksi miris se ne može izmjeriti mjerno-tehničkim uređajima, nego se samo određuju koncentracije pojedinih materija u određenoj mješavini mirisa. Mirisnim materijama mogu se ocijeniti neka njihova svojstva, i ako su te ocjene vrlo subjektivne. Jedna od tih osobina je intenzitet mirisa koji se izražava u jedinicama mirisa. Jedinica mirisa je broj istog volumena vazduha bez mirisa koji je potreban da se jedan uzorak mirisa razrijedi do izvorne koncentracije. Pojam izvorne koncentracije podrazumijeva onu koncentraciju mirisa koju osjeća 50 % testiranih osoba. Intenzitet mirisa označava se kao: vrlo jak, jak, uočljiv, slab i vrlo slab. Ljestvica određivanja intenziteta mirisa ograničena je mogućnostima ocjenjivača (čovjeka).

Prema definiciji Međunarodne organizacije za standardizaciju ISO vazduh je zagađen ako sadrži materije koje potiču od ljudske aktivnosti ili prirodnih procesa, u takvoj koncentraciji, trajanju i uslovima da može narušiti kvalitet življenja, zdravlje i dobrobit ljudi i okoline. Prema tome, vazduh opterećen mirisom koji potiče iz farme za tov junadi, zagađuje okolinu i može narušiti kvalitete življenja i zdravlja ljudi.

Nosači mirisa se nazivaju osmogeni i oni se stvaraju biohemijskim procesima fermentacije, a oslobađaju se fizikalnim postupcima isplinjavanja i difuzije u atmosferu.

U stvaranju mirisa na farmi aktivni su mikroorganizmi koji se nalaze u ekskrementima životinja. U tom procesu mogu nastati sledeće gasne materije sa mirisom: jedinjenja ugljenika (amonijak, amini, skatol), jedinjenja sumpora (sumporvodonik, merkaptani), ugljevodonici i druga jedinjenja (organske kiseline).

Gasovi koji nastaju biološkom fermentacijom u anaerobnim uslovima, metan i ugljen dioksid, su bez mirisa, a u manjim količinama nastaje i amonijak koji ima karakterističan neprijatan miris. U strukturi mirisa učestvuju i jedinjenja sa najmanjim udjelom koncentracije u emitovanim gasovima, a to su skatol, isparljivi enzimi, organske kiseline i sulfidi.

Na smjer i brzinu rasprostiranja mirisa najviše utiče smjer vjetra, njegova brzina i vrtloženje. Posebno je značajno stvaranje vrtloga u atmosferi zbog termodinamičkih uticaja (gradijentu temperature) koji uzrokuje vertikalno strujanje vazduha, zatim izmjena dana i noći i godišnjih doba.

Takođe je važna topografija terena i prirodne prepreke (šume, uzvišenja i sl.).

Mjesto nastajanja neugodnih mirisa u okolni vazduh iz predmetne farme tovnih junadi, nakon njene izgradnje i puštanja u rad, biće vrata i prozori na objektu.

Emisija neprijatnih mirisa iz objekta, će najvećim dijelom će biti ograničen upotrebom prostirke koja će upijati tečnosti (urin) i time smanjiti isparavanje amonijaka i usporiti proces truljenja fecesa, koji je najveći izvor neprijatnih mirisa.

Emisija gasova (CO_2 , CO, HCHO, SO_2 , čađi i dr.) nastalih sagorjevanjem pogonskih goriva (nafta, benzin) u transportnim doprinosi narušavanju kvaliteta vazduha.

Pogonska goriva (benzin, nafta) su po svom hemijskom sastavu ugljovodonici.

Sa stanovišta aerozagađenja pod pojmom ugljevodonika podrazumjevaju se oni organski spojevi koji se mogu pojaviti u gasovitoj fazi u vazduhu. To su uglavnom spojevi koji u svom molekulu imaju do 12 C atoma. Ugljevodonici u atmosferi ulaze u hemijske reakcije, a kao rezultat nastaju sekundarni polutanti i reakcioni intermedijari koji igraju značajnu ulogu kao aerozagađivači. Pomenuti produkti učestvuju u fotolitičkom ciklusu, reagujući sa kiseonikom ili ozonom pri čemu nastaju slobodni radikali. Brzina eliminisanja emitovanih ugljevodonika iz atmosfere zavisi od vrste

ugljovodonika i stepena njegove aktivnosti. Na ovo prvenstveno utiče solarna radijacija i ostali polutanti koji učestvuju u fotolitičkom ciklusu.

Obzirom da je saobraćajni promet u krugu farme za tov junadi mali, negativan uticaj po ovoj osnovi se može smatrati zanemarljivo malim.

Nulta mjerenje parametara pokazatelja kvaliteta životne sredine za potrebe izrade ovog Zahtjeva za izdavanje ekološke dozvole, izvedena su na lokaciji predviđenoj za izgradnju farme za tov junadi, Investitora **Đoje Kostića**, a vršena su 16.10.2024. godine.

Tabela 3. Pregled graničnih i izmjerenih vrijednosti kvaliteta vazduha na lokaciji

Zagađujuća materija	MM 1	MM 2	Jedinica mjere	Granična vrijednost (µg/m ³)
SO ₂	7	11	(µg/m ³)	350
PM ₁₀	31	14	(µg/m ³)	50
NO ₂	8	10	(µg/m ³)	200
CO	238	195	(µg/m ³)	10.000
O ₃	28	52	(µg/m ³)	120

Mjerenja koncentracija parametara kvaliteta vazduha na lokaciji su vršena na dva mjerna mjesta i to:

- Bliže putu, ispred planiranog objekta (mjerni mjesto 1)
- dalje od puta, iza planiranog objekta (mjerno mjesto 2)

Za mjerenje NO₂ u vazduhu korišten je instrument *APNA-370* proizveden od strane *HORIBA* a koji za mjerenje koristi hemiluminescenciju, referentna metoda prema standardu BAS EN 14211.

Za mjerenje O₃ u vazduhu korišten je instrument *49c* proizveden od strane *THERMO* koji za mjerenje koristi metod *UV* fotometrije, referentna metoda prema standardu BAS EN 14625.

Za mjerenje SO₂ u vazduhu korišten je instrument *APSA-370* proizvođača *HORIBA* koji za mjerenje koristi metod ultravioletne fluorescencije, referentna metoda prema standardu BAS EN 14212.

Za mjerenje CO u vazduhu korišten je instrument *APMA-370* proizvođača *HORIBA* koji za mjerenje koristi metod metodu infracrvenu apsorpciju (*NDIR*). referentna metoda prema standardu BAS EN 14626.

Komentar rezultat mjerenja

Izmjerene vrijednosti parametara pokazatelja kvaliteta vazduha na predmetnoj lokaciji su niže od maksimalnih graničnih vrijednosti propisanih Pravilnikom o graničnim i ciljanim vrijednostima kvaliteta zraka, pragovima informiranja i uzbune Brčko distrikta BiH („Službeni glasnik“ Brčko distrikta BiH br. 18/11).

Metereološki parametri

Temperatura – prosječna temperature iznosila je 17°C, najniža izmjerena temperature bila je 9°C, a najviša 25°C.

Relativna vlažnost i pritisak zraka - prosječna relativna vlažnost zraka iznosila je 69 %, a prosječni pritisak zraka 1012 mbar-a.

Brzina vjetra - prosječni smjer vjetra bio je sjeveroistok, a prosječna brzina vjetra iznosila je 3,2km/h.

Investitor ostaje u obavezi da nakon izgradnje i puštanja u rad farme organizuje mjerenje sadržaja amonijaka (NH_3) u vazduhu.

Ispitivanje kvaliteta vazduha potrebno je sprovoditi u skladu sa planom monitoringa.

U periodu eksploatacije farme mjerenje parametara pokazatelja kvaliteta vazduha trebaju se vršiti jedan put u toku tri kalendarske godine.

- Uticaj postrojenja (farme) na vode

- Otpadne vode
- Sanitarno- fekalne otpadne vode
- Atmosferske vode

U toku rada farma tovnih junadi na kvalitet površinskih i podzemnih voda može uticati u negativnom smislu u slučaju procurivanja fekalnih voda iz depoa za privremeno odlaganje stajnjaka.

Na predmetnoj farmi životinjski ekskrementi - fekalije pomješane sa slamom upotrebljenom kao prostirka, sakupljaće se u hodniku za čišćenje odakle će se ručno čistiti, a prikupljene količine stajnjaka će se ručnim kolicima iznositi iz objekta farme i privremeno odlagati na deponiju čvrstog stajnjaka. Na deponiji čvrstog stajnjaka doći

će do ocjeđivanja fekalnih voda koje će preko rešetke biti uvedene u nepropusnu jamu za osoku.

Tehnološka otpadna voda koja nastaje u procesu čišćenja objekta, koji se čisti vodom pod pritiskom je u relativno malim količinama pa je predmetnu vodu nepotrebno prečišćavati nego se i ona uvodi u jamu osokaru.

Sanitarne otpadne vode su razdvojene i hermetički zatvorenim cijevima se odvođe u vodonepropusnu septičku jamu. Za sakupljanje sanitarno fekalnih voda planirana je izgradnja vodonepropusne septičke jame, koja će se po potrebi čistiti, od strane ovlaštene organizacije. Ovakav tretman sanitarno fekalnih otpadnih voda je u skladu sa Pravilnikom o tretmanu i odvodnji otpadnih voda za područja gradova i naselja gdje nema javne kanalizacije.

Oborinske vode (kiša, snijeg) koje budu dospijevale na krovne površine objekta farme, obzirom da se smatraju uslovno čistim mogu se direktno odvoditi u prirodni recipijent.

Oborinske vode koje budu sapirale betonirane površine (putnu komunikaciju unutar posjeda), takođe će odlaziti u prirodni recipijent, s obzirom da se radi o malim površinama koje će u slučaju zaprljanja (procurenja ulja i maziva iz transportnih sredstava) biti očišćene korištenjem odgovarajućih apsorbenasa, a oni kao opasan otpad biti predate Ovlaštenoj organizaciji za zbrinjavanje opasnog otpada,

- Uticaj postrojenja (farme) na zemljište

Uticaj postrojenja na Zemljište ogledaće se kroz nastajanje i zbrinjavanje otpada.

Nakon puštanja u rad na farmi će nastajati sledeće vrste otpada:

- Organski otpad (životinjske fekalije) (02 01 06)¹
- Tijela uginulih životinja (18 01 03*-opasan otpad)¹
- Ostaci lijekova i sredstava za dezinfekciju i njihova ambalaža (15 01 10*-opasan otpad)¹
- Komunalni otpad (20 03)¹

¹ Klasifikacione šifre otpada prema Pravilniku o kategorijama otpada sa listama ("Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH", br. 32/06)

Organski otpad koji nastaje u procesu uzgoja junadi predstavlja smjesu fecesa, urina i prostirke.

Količine fekalija koje životinje izluče tokom dana variraju, zavisno od kategorije junadi, starosti, tjelesne mase, vrste i kvaliteta hrane, načina ishrane i napajanja, zdravstvenog stanja grla i sl.

Prema podacima iz literature jedno grlo mjesečno u prosjeku izluči 0,8 m³ fecesa i 1,2 m³ urina. Pri tome se za prostirku upotrebi 6,5 kg slame dnevno. Obzirom da će se u jednom turnusu uzgajati 160 grla, a da jedan uzgojni turnus traje cca 7 mjeseci očekuje se da će u okviru farme nastajati sledeće količine organskog otpada:

$$270 \text{ grla} \times 7 \text{ mjeseci} \times 0,8 \text{ m}^3 \text{ fecesa} = 1523 \text{ m}^3 \text{ fecesa}$$

$$270 \text{ grla} \times 7 \text{ mjeseci} \times 1,2 \text{ m}^3 \text{ urina} = 2284 \text{ m}^3 \text{ urina}$$

$$270 \text{ grla} \times 6,5 \text{ kg prostirke} \times 210 \text{ dana} = 371\,280 \text{ kg slame}$$

Iz navedenog slijedi da će u toku jednog uzgojnog turnusa na farmi nastajati 3807m³ fekalnih izlučevina, koje će pomješane sa 371 280 kg slame činiti masu organskog otpada (stajsko đubre).

Predviđeno da se nastale količine fecesa, pomješanog sa prostirkom, skupljaju i ručnim kolicima privremeno odlažu na depo stajnjaka. Stajnjak će se nakon "odležavanja" iznositi na njive i koristiti kao organsko đubrivo.

Životinje na farmi iz različitih razloga, a pretežno usljed lošeg zdravstvenog stanja mogu uginuti. Obzirom da tijela uginulih junaca mogu biti izvor zaraze za druge životinje, pa i ljude, ona se moraju uklanjati sa farme na način bezbjedan za okruženje.

Zbrinjavanje uginulih životinja vrši se u dogovoru sa Veterinarskom stanicom.

Otpad od ambalaža dezinficirajućih sredstava i lijekova koji će se standardno primjenjivati u toku uzgoja imaju status opasnog otpada. U budućem radu farme pomenuti otpad treba sakupljati zasebno u nepropusne posude i predavati preduzeću ovlaštenom za prihvrat i tretiranje ove vrste otpada.

O zbrinjavanju opasnog otpada moraju postojati ugovori sa ovlaštenim organizacijama i o tome se mora voditi evidencija. Investitor je dužan izraditi Plan upravljanja otpadom.

- Buka

Nivo buke u okviru lokacije na kojoj se planira izgradnja predmetne farme utvrđen je mjerenjem. Nivo buke mjereno je instrumentom LM-8102, serijski broj AK.26512, proizvođač Lutron electronic ent. Co. Karakteristike bukomjera su mjerni opseg od 35 do 130 dB(A) , rezolucije 0.1 dB i tačnosti ± 1.4 dB. Bukomjer ima mogućnost automatskog određivanja Leq, jer se kao osnovni parametar za normiranje komunalne buke koristi ekvivalentni nivo buke Leq.

Neposredno prije svake serije mjerenja buke, bukomjer je kalibrisan odgovarajućim etaloniranim kalibratorom zvuka EXTECH 407776 radi provjere čitavog mjernog sistema.

Karakteristike upotrebljenog kalibratora: - izlazni signal: 94, 114 dB,

- izlazni signal frekvencije: 1000 Hz,

- radna temperatura: 0°-50° C,

- napajanje. 2 x baterija 9V,

- standard: IEC 60942-11 klasa 2

Tabela 4. Nivo izmjerene buke

Testirani parametar	Mjerno mjesto br.1	Mjerno mjesto br.2	Dozvoljene vrijednosti po Pravilniku
Buka dB (A)	42	38	80 Db (A)

Rezultati mjerenja su pokazali da je nivo buke manji od maksimalno dozvoljene emisije buke u životnu sredinu propisane Pravilnikom o dozvoljenim granicama intenziteta zvuka i šuma ("Službeni list SR BiH", broj 46/89).

Mjerenje buke sprovoditi jedan put u toku tri kalendarske godine

Slika 9. Skica mjernih mjesta na lokaciji farme.

e) OPIS PREDLOŽENIH MJERA, TEHNOLOGIJA I DRUGIH TEHNIKA ZA SPREČAVANJE, ILI UKOLIKO TO NIJE MOGUĆE, SMANJENJE EMISIJA IZ POSTROJENJA

Na osnovu procjene ugroženosti zemljišta, vazduha i voda imajući u vidu lokaciju, namjenu objekta i karakteristike uzgoja, predlažemo mjere zaštite prirodne sredine.

- Zaštita vazduha

Fiziološki ekskrementi (urin i feces) su izvor amonijaka i neprijatnih mirisa. Prostirka od suve slame će dobrim dijelom upijati tečnosti i time sprečavati emisiju neprijatnih mirisa.

Intenzitet neprijatnog mirisa u objektu farme može se smanjiti posipanjem po podu zeolitskog preparata, koji snižava koncentraciju CO₂ i djelimično neutrališe neugodne mirise.

Obodom parcele, na kojoj će se farma izgraditi, potrebno je zasaditi drvored, što će dodatno doprinjeti poboljšanju kvaliteta vazduha.

Nultim mjerenje parametara pokazatelja kvaliteta vazduha SO₂, NO₂, CO i ULČ utvrđeno je da se izmjerene vrijednosti nalaze u okviru graničnih vrijednosti koje su propisane Pravilnikom o monitoringu kvaliteta vazduha ("Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH", broj 32/06)

Investitor ostaje u obavezi da nakon izgradnje i puštanja u rad farme organizuje mjerenje sadržaja amonijaka (NH₃) u vazduhu.

U toku daljeg rada farme, mjerenje kvaliteta vazduha, treba se sprovoditi jedan puta u toku godine.

- Zaštita voda

Zaštita voda od negativnih uticaja sa farme biće riješena izgradnjom jame osokare i septičke jame

Na deponiji čvrstog stajnjaka doći će do ocjeđivanja fekalnih voda koje će preko rešetke biti uvedene u jame osokare.

Tehnološka otpadna voda koja nastaje u procesu čišćenja objekta, koji se čisti vodom pod pritiskom je u relativno malim količinama pa je predmetnu vodu nepotrebno prečišćavati nego se i ona uvodi u jamu osokaru.

Radnici angažovani na farmi koristiće kuhinju i toalet u dijelu objekta namijenjenom za prateće sadržaje. Za sakupljanje sanitarno fekalnih voda neophodna je izgradnja vodonepropusne septičke jame. Za čišćenja sanitarne septičke jame potrebno je angažovati firme ovlaštene za obavljanje tih poslova. O čišćenju septičke jame potrebno je voditi urednu evidenciju.

Oborinske vode koje budu dospijevale na krovne površine objekata farme mogu se sistemom oluka odvoditi do krajnjeg recipjenta i ispustati u isti, obzirom da se smatraju uslovno čistim.

Oborinske vode koje budu sapirale betonirane površine (putnu komunikaciju unutar posjeda) učiniti čistim održavanjem betonskih površina.

- Zaštita zemljišta

Organski otpad (fekalijske i prostirke) koje nastaju usljed fizioloških aktivnosti životinja u Katalogu otpada ("Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH", br. 32/06) je označen

šifrom 02 01 06. Ovaj otpad u okviru predmetne farme skupljaće se i ručnim kolicima privremeno odlagati na depo stajnjaka, koji će se izgraditi prema projektu. Prikupljeni stajnjak investitor će koristiti kao organsko đubrivo.

Obzirom da u toku uzgoja junadi može doći od uginuća grla (usljed oboljenja i sl.) i da tijela uginulih životinja mogu biti izvor infekcije za druge životinje, pa čak i za ljude (zoonoze), u Katalogu otpada ("Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH", br. 32/06) ovi ostaci su klasifikovani pod šifrom 18 01 03 i označeni su kao opasni otpad.

Zbrinjavanje vršiti isključivo uz dogovor sa Veterinarskom službom ili uklanjanje uginulih životinja treba da obavlja institucija ovlaštena za tu djelatnost prema ugovoru sa investitorom. Zabranjeno je osnivanje stočnog groblja u krugu farme ili izvan nje.

Komunalni otpad koji bude nastajao u okviru predmetne farme treba sakupljati i odlagati u kontejner, a potom predavati nadležnoj komunalnoj službi.

Ambalaža od lijekova, koji će se koristiti za tretman životinja i dezinfikacionih sredstava, u Katalogu otpada ("Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH", br. 32/06) su klasifikovani pod šifrom 15 01 10 i imaju status opasnog otpada. U budućem radu farme, ovaj otpad potrebno je sakupljati odvojeno u nepropusne posude i predavati organizaciji ovlaštenoj za tretiranje opasnog otpada, sa kojom treba sklopiti odgovarajući ugovor.

- Zaštita od buke

Bilo koji izvor buke u objektu farme ne smije biti stalan niti iznenadan i ne smije prolaziti najviši dopušteni nivo (80 dB). Iznenadni i visoki tonovi izazivaju uznemirenost životinja što štetno utiče na njihov rast (tov).

- Ostale mjere zaštite

Kako bi se okolina farme, zaposleni radnici i same životinje zaštitili od pojave bolesti potrebno je strogo provoditi zoohigijenske mjere zaštite (izolacija farme od okoline-ograđivanjem, postavljanje dezinfikacionih barijera, zabrana ulaska na farmu nezaposlenim osobama, redovno provođenje mjera medicinske sanitacije-dezinfekcije, dezinsekcije, deratizacije i dr.).

Ako ipak dođe do pojave zarazne bolesti, objekat farme treba zatvoriti, bolesne ili iscrpljene životinje izdvojiti i pružiti im odgovarajuću njegu i veterinarsku pomoć.

U slučaju pojave uginuća junadi neophodno je prijaviti nadležnoj veterinarskoj službi radi utvrđivanja uzroka uginuća i neškodljivog uklanjanja leša. Nakon uginuća junadi, obavezno je očistiti, oprati i dezinfikovati mjesto na kojem se lešina nalazila.

O liječenju životinja ili o njihovom uginuću, treba voditi urednu evidenciju.

Uklanjanje uginulih životinja treba da obavlja institucija ovlaštena za tu djelatnost prema ugovoru sa investitorom. Zabranjeno je osnivanje stočnog groblja u krugu farme ili izvan nje.

Dvorište farme treba urediti. Obodom parcele na kojoj se nalazi farma treba zasaditi red niskog zimzelenog rastinja i red visokog drveća. Sve slobodne površine u dvorištu farme zasijati travom.

- Opis konačnog tretmana otpadnih tokova

U tabeli predstavljen je tretman otpadnih tokova u predmetnom pogonu.

Tabela 6. Tretman otpadnih tokova

Otpadni tok	Vrsta tretmana	Mjesto konačnog odlaganja
Otpadna voda od pranja, fekalne vode životinskog porijekla	Otpadna voda od pranja farme i fekalne vode životinskog porijekla-ocjeđene sakupljati u nepropusnoj jami -osokari	jama osokara
Sanitarno-fekalna otpadna voda	Prikuplja se zasebnim sistemom cijevi i ispušta se u septičku jamu	Septička jama
Oborinske vode sa krova	Prikuplja se zasebnim sistemom kanala	Prirodni recipijent ili upojni bunar
Oborinske vode sa betoniranih površina	Prikuplja se zasebnim sistemom kanala	Prirodni recipijent
Emisije u zrak	Usporavanje truljenja	Vazduh u području oko objekta
Otpad iz procesa proizvodnje	Prostirka koju čine slama i životinjske fekalije izvesti izaoravati na njivama	Poljoprivredne površine -
Uginule životinje	Neopasno zbrinjavanje u dogovoru sa Veterinarskom stanicom ili ovlaštenom org.	Ovlaštena organizacija
Čvrsti otpad	Prikuplja se u kontejneru koje odvozi komunalno preduzeće	Ovlaštena organizacija

f) OPIS MJERA ZA SPREČAVANJE PRODUKCIJE OTPADA, KAO I ZA POVRAT KORISNOG MATERIJALA IZ OTPADA KOJE PRODUKUJE POSTROJENJE

- Osnovne mjere, načela i obaveze

Osnovni cilj koji se mora ispuniti je da se smanji uticaj na životnu sredinu i zdravlje ljudi, da se smanji količina otpada, da se obezbijedi i promoviše što veći procenat ponovne upotrebe, reciklaže nastalih produkata kao i bezbjedno odlaganje otpada.

Osnovna načela koja se odnose na proizvodnju i produkciju otpada su:

- Načelo prevencije koje govori da treba izbjegavati stvaranje i nastajanje samog otpada ili smanjiti njegovu količinu i štetnost;
- Načelo opreznosti koje kaže da će se za sprečavanje opasnosti i štete koristiti sve raspoložive mjere zaštite kao i one za koje ponekad i ne postoji naučna podloga;
- Načelo odgovornosti proizvođača koje iste obavezuje da u procesu proizvodnje odabire i koristi najprihvatljivija ekološka rešenja imajući u vidu životni ciklus proizvoda kao i korištenje najadekvatnije tehnologije;
- Načelo zagađivač plaća kaže da proizvođač ili imalac otpada snosi sve troškove prevencije tretmana, odlaganja i monitoringa kao i eventualne troškove sanacije životne sredine koje otpad može prouzrokovati.

Osnovne mjere kojima se može spriječiti produkovanje otpada te obezbijediti smanjenje količine i štetnog uticaja otpada su:

- Korištenje tehnoloških postrojenja i procesa koji racionalno koriste sirovine i energiju uz minimalnu produkciju štetnih ostataka;
- Zadržavanje sirovina i nastalih ostataka unutar tehnološkog procesa u što većem procentu;
- Proizvodnja proizvoda koji produkuju minimalnu količinu otpada i najmanje štetnih uticaja na životnu sredinu i zdravlje ljudi;
- Zamjena sirovina i materijala koji prouzrokuju rizik kada postanu otpad;
- Redovno praćenje potrošnje sirovina i energenata te analiza podataka u skladu sa propisanim proizvodnim procedurama
- Redovno praćenje izmjerenih vrijednosti parametara elemenata životne sredine;
- Redovno vršiti kontrolu i vođenje evidencije ispravnosti i održavanja mašina i uređaja;

Pored toga odgovorno lice farme - Investitor, prema **članu 64. Zakona o zaštiti životne sredine ("Sl. Glasnik Brčko distrikta BiH" br. 24/04, 1/05, 19/07 i 9/09)**, ima sljedeće:

Osnovne obaveze

Postrojenja moraju da budu izgrađena i da rade tako da:

- ne ugrožavaju niti ometaju zdravlje ljudi i ne predstavljaju nesnosnu/pretjeranu smetnju za ljude koji žive na području uticaja postrojenja ili za okolinu zbog emisija supstanci, buke, mirisa, vibracija ili toplote ili saobraćaja iz postrojenja ili prema postrojenju;
- preduzmu sve odgovarajuće preventivne mjere tako da se spriječi zagađenje i da se ne prouzrokuje značajnije zagađenje;
- izbjegavaju produkciju otpada;
- se energetske i prirodni resursi efikasno koriste;
- se preduzimaju neophodne mjere za sprečavanje nesreća/akcidenata i ograničavanje njihovih posljedica;
- se preduzimaju neophodne mjere nakon prestanka rada postrojenja da bi se izbjegao bilo kakav rizik od zagađenja i da bi se lokacija na kojoj se postrojenje nalazi vratilo u zadovoljavajuće stanje, što znači da su ispunjeni svi standardi kvaliteta životne sredine koji su bitni za lokaciju postrojenja naročito oni koji se tiču zaštite zemljišta i vode.

- Mjere za sprečavanje i smanjenje nastanka otpada

Osnovni princip zaštite okoline na stočnim farmama, jeste da se maksimalno spriječe emisije u okolinu (zemljište, vodu i vazduh) i da se otpad nastao držanjem junadi (đubrivo) iskoristi kao organsko đubrivo.

Količina đubriva koja je dozvoljena za đubrenje poljoprivrednih površina je 30-60 m³/ha. Sa određivanjem količine đubriva koje se treba primjeniti treba biti posebno oprezan, jer upotreba većih količina đubriva po hektaru može dovesti do zagađenja površinskih i podzemnih voda nitratima.

Za zbrinjavanje ukupne količine đubriva potrebno je manje od 100ha, koje vlasnik posjeduje.

Da bi se stajnjak sa farme junadi koristio za đubrenje poljoprivrednih površina poželjno je da odleži 1-4 mjeseca prije upotrebe. "Odležalo" đubrivo se smatra zgorjelim stajnjakom i ono je sa stanovišta pristupačnosti hraniva biljkama pogodnije od sirovog ili svježeg đubriva.

Jedan od nedostaka svježeg stajnjaka, je u slučaju da se primjenjuje na nagnutim terenima, može vrlo lako dospjeti u kanale, jaruge ili potoke te rijeke usled čega dolazi do zagađivanja površinskih i podzemnih voda. Takvo zagađenje je zakonski zabranjeno i može se izbjeći ako se đubrivo primjenjuje u primjerenim količinama i u pravo vrijeme tako da poljoprivredne kulture mogu u potpunosti iskoristiti primjenjena hraniva čime se izbjegava njihovo ispiranje u podzemne vode i vodotoke.

Važno je voditi računa da primijenjena količina đubriva ne smije nikako povećati sadržaj vlage u zemljištu, iznad kapaciteta zemljišta za vodu jer će to dovesti do ispiranja-oticanja stajnjaka u niže slojeve zemljišta (usljed gravitacijskog oticanja) do podzemne vode. Dakle prilikom primjene stajnjaka treba voditi računa o sadržaju trenutne vlage u zemljištu.

Ukoliko vlasnik farme ne bi mogao osigurati dovoljnu površinu poljoprivrednog zemljišta na kojim bi se upotrijebio stajnjak kao organsko đubrivo, višak stajnjaka može se biološkim postupcima pročistiti do nivoa koji je propisan Pravilnikom o uslovima ispuštanja otpadnih voda u površinske vode. Biološko prečišćavanje bi podrazumjevalo izgradnju aerobne biolagune sa prirodnom aeracijom sa povratom ili bez povrata aktivnog mulja i anaerobni postupak.

U koliko nadležna komunalna služba organizuje reciklažu pojedinih materijala izdvojenih iz komunalnog otpada (staklo, papir, limenke, organski otpad-ostaci hrane), predlažemo razdvajanje ovih otpadnih materijala i njihovo skupljanje u zasebne zatvorene i za tu svrhu namjenjene posude do preuzimanja.

g) OPIS OSTALIH MJERA RADI USKLADIVANJA SA OSNOVNIM OBAVEZAMA OPERATERA, POSEBNO MJERA NAKON ZATVARANJA POSTROJENJA ILI RUŠENJA POGONA I POSTROJENJA (FARME)

Opšta zakonska obaveza Investitora je da obezbjedi preduzimanje svih odgovarajućih preventivnih mjera u cilju sprečavanja zagađenja: izbjegavanje produkcije otpada, efikasno korištenje prirodnih resursa, preduzimanje neophodnih mjera za sprečavanje nesreća, akcidenata i ograničavanje njihovih posljedica, preduzimanje neophodnih mjera nakon prestanka rada postrojenja da bi se izbjegao rizik od zagađenja i da bi se lokacija, na kojoj se postrojenje nalazi, vratila u zadovoljavajuće stanje.

Otpad koji će nastajati u okviru farme treba preuzimati komunalna služba. Dalji tretman deponovanje (recikliranje) je u nadležnosti službe koja preuzima otpad. Stoga smatramo da po prestanku rada na lokaciji neće postojati materijali (deponija) radi kojih će biti neophodno organizovati mjere remedijacije prostora.

U slučaju prestanka rada farme i nastanka potrebe za potpunim uklanjanjem objekta, obaveza Investitora je da dovede zemljište u prvobitno stanje. Teren lokacije

treba rekultivirati (zaravniti sve iskope zemljišta, nanijeti sloj humusa i ozeleniti predmetnu površinu).

U narednih godinu dana (po prestanku rada farme) neophodno je vršiti mjerenja parametara vazduha i zemljišta i rezultate tih mjerenja dostavljati nadležnoj opštinskoj inspekciji.

Investitor je dužan izraditi Operativni plan interventnih mjera u slučaju iznenadnog zagađenja voda i Operativni plan intervencija u zaštiti okoline u slučaju ekološke nezgode ili nesreće postupiti u skladu sa tim planovima.

h) OPIS PLANIRANIH MJERA ZA SMANJENJE EMISIJA I OPIS PLANIRANOG MONITORINGA

S obzirom na proces uzgoja koji se odvija na farmi neophodno je vršiti monitoring emisije materija koje doprinose narušavanju kvaliteta vazduha (SO_2 , NO_2 , CO , NH_3 i ULČ). Neophodno je izraditi monitoring plan i uspostaviti monitoring. Za sprovođenje mjerenja potrebno je angažovati za to ovlaštene institucije, koje će sprovesti mjerenja u skladu sa Pravilnikom o graničnim vrijednostima kvaliteta vazduha. Mjerenja se trebaju vršiti najmanje jedan put u kalendarskoj godini.

U svakom planu monitoringa moraju biti definisani sljedeći stavovi:

1. Predmet monitoringa;
2. Parametar koji se osmatra;
3. Mjesto vršenja monitoringa;
4. Način vršenja monitoringa odabranog faktora/vrsta opreme za monitoring;
5. Vrijeme vršenja monitoringa, stalan ili povremen monitoring;
6. Razlog zbog čega se vrši monitoring određenog parametra.

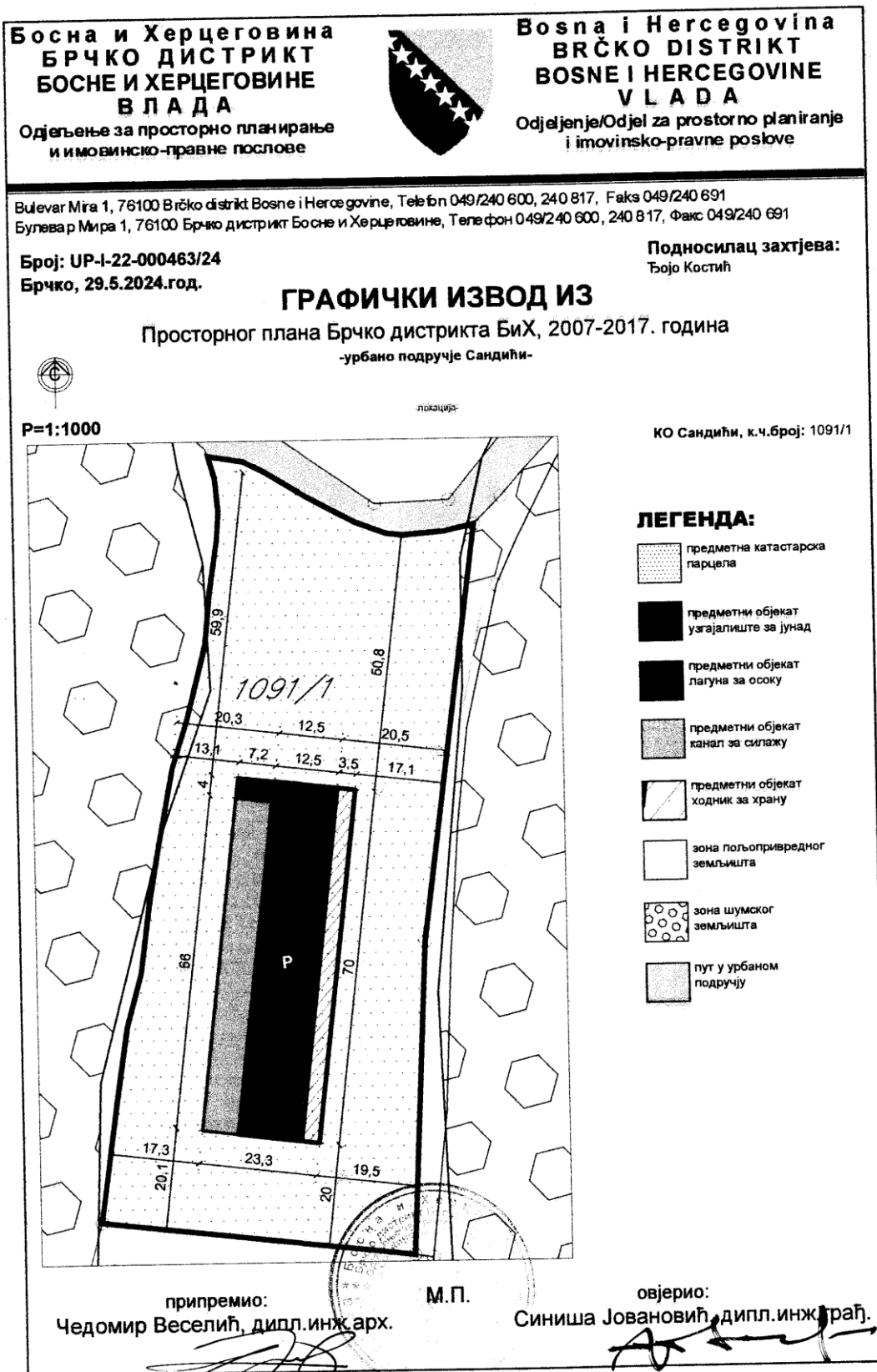
S obzirom na prirodu tehnološkog procesa, koji se odvija u okviru postrojenja za skladištenje žitarica, vrstu sirovina i količinu zagađujućih supstanci koje se emituju, predviđen je monitoring sledećih elemenata životne sredine.

Tabela 7. Monitoring plan

Predmet monitoringa		Parametar koji se osmatra	Mjesto vršenja monitoringa	Način vršenja monitoringa odabranog faktora/ vrsta opreme za monitoring	Vrijeme vršenja monitoringa stalan ili povremen monitoring	Razlog zbog čega se vrši monitoring određenog parametra	Odgovornost
	Kvalitet vazduha	Izršiti mjerenja parametara kvaliteta vazduha SO ₂ , NO ₂ , CO i ULČ na lokaciji pogona	na lokaciji pogona označena mjesta za mjerenje SO ₂ , NO ₂ , CO i ULČ	Uzimanje po jednog uzorka na terenu na svakoj lokaciji i automatsko ispitivanje	Jedan put u toku tri godine	Da se utvrdi stvarni uticaj na kvalitet vazduha	Izvođač/ firma akreditovana za monitoring vazduha i nadzor .Investitora
	Nivo buke	Izvršiti mjerenje ukupnog nivoa buke na lokaciji pogona	Na lokaciji pogona	15-minuta ekvivalentni nivo buke	Jedan put u toku tri godine	Da se utvrdi stvarni uticaj buke na životnu sredinu	Izvođač/ firama akreditovana za monitoring buke i nadzor Investitora
	Kvalitet tla	Promjene na tlu uočene vizuelno	Na lokaciji pogona	Vizuelni pregled	Što redovnije, minimum jednom u mjesecu, i poslije svake vremenske neprilike	Da se utvrdi eventualno procurivanje fekalija kao i drugih materijala, koji mogu kontaminirati zemljište	Investitor ili radnik koga je investitor zadužio

Održavanje septičke jame i jame za osoku u funkciji, vrši se njihovim čišćenjem (prema potrebi), o čemu se treba voditi evidencija. Dokument kojim se evidentira redovnost održavanja, septičke jame treba da sadrži podatke o datumu i vremenu čišćenja, količini očišćenog materijala, podatke o sredstvu kojim je čišćeno, ime, prezime i potpis lica odgovornog za čišćenje i lica kod koga je čišćenje izvršeno.

Odgovorno lice u postrojenjima za koja je prema Zakonu o zaštiti životne sredine potrebna ekološka dozvola, priprema i sprovodi plan upravljanja otpadom. Plan treba izraditi u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom, a on treba da sadrži dokumentaciju o otpadu (vrsta, sastav, količina otpada, način tretmana i skladištenja na samoj lokaciji postrojenja, odvajanje otpada koji će se ponovo koristiti, krajnje odredište otpada-deponija, mjere koje preduzima radi sprečavanja produkcije otpada).

j) PRAVOSNAŽNI VODNI AKT ukoliko je primjenjivo;

Vodni akt nije naložen Lokacijskim uslovima

k) NETEHNIČKI REZIME

Na osnovu zahtjeva investitora i lokacijskih uslova broj UP-I-22-000463/24, od 13.6.2024 godine, izdatih od strane Odjeljenja za prostorno planiranje i imovinsko pravne poslove Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, izrađena je investiciono-tehnička dokumentacija za izgradnju Objekta intenzivnog uzgajališta-farma za tov junadi sa pratećim sadržajem, u naselju Sandići, na zemljištu označenom kao k.č. broj 1091/1, K.O. Sandići, Brčko.

Farmu čine sledeći sadržaji:

- Farma za tov junadi dim.72,00x12,0m kapaciteta 270 komada tovnih junadi u jednom turnusu ;
- Kanal za silažu dim.72,0x7,25m
- Jama za tečnu osoku dim 7,25x4,0m(ispod kanala za silažu), zapremine 70m³

Projektovana jama-osočara usvojena je kao nepropusna komora, koja se čisti po potrebi.

Pristup parceli je sa lokalnog puta u urbanom području Sandići.

Farma je maksimalnog kapaciteta do 270 tovnih junadi u jednom turnusu.

Planiran broj radnika je 2.

Nakon izgradnje i puštanja u rad farme, njen uticaj na životnu sredinu ogledaće se kroz emisiju:

- Neugodni mirisi čiji intenzitet zavisi o procesima mikrobiološke razgradnje organske materije i vremenskih prilika.
- Sanitarne otpadne vode
- Otpad - Organski otpad (fekalije) iz procesa proizvodnje (02 01 06)¹
 - Tijela uginulih životinja (18 01 03*-opasan otpad)¹
 - Ostaci lijekova i sredstava za dezinfekciju i njihova ambalaža (15 01 10*-opasan otpad)¹
 - Komunalni otpad (20 03)¹

¹ Klasifikacione šifre otpada prema Pravilniku o kategorijama otpada sa listama ("Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH", br. 32/06)

Izvori emisije, mjesto nastajanja, plinova neugodnih mirisa u okolni vazduh će biti objekat predmetne farme. Emisija neprijatnih mirisa biće jednim dijelom

ograničena upotrebom slame kao prostirke za životinje. Smanjenje emisije neprijatnih mirisa može se postići i posipanjem zeolitskog preparata po podu štale.

Čišćenje farme će se vršiti ručno, a prikupljene količine stajnjaka će se ručnim kolicima iznositi iz objekata farme i privremeno odlagati na deponiju čvrstog stajnjaka, Nakon "odležavanja" stajnjak će se koristiti kao organsko đubrivo.

Radnici angažovani na farmi koristiće pomoćne prostorije će koristiti na lokaciji susjednog objekta farme, do sada izgrađene.

Oborinske vode, obzirom da se smatraju uslovno čistim, sistemom oluka će se odvoditi sa krovnih površina objekta farme, kada se isti izgradi, i ispuštati u krajnji recipijent.

Oborinske vode, sa betoniranih površina i saobraćajnica, odvođić se u krajnji recipijent .

U slučaju uginuća životinja, iste je potrebno propisno zbrinjavati, neškodljivo uklanjati u dogovoru sa Veterinarskom službom.

Komunalni otpad treba sakupljati i odlagati u kontejnere do njihovog preuzimanja od strane nadležne komunalne službe.

Otpadna ambalaža od lijekova i dezinfikacionih sredstava, ima status opasnog otpada, Zbrinjavati u dogovoru sa Veterinarskom stanicom ili sakupljati u posebne posude i predavati ovlaštenoj organizaciji sa kojom treba sklopiti odgovarajući ugovor.

U okviru farme potrebno je strogo primjenjivati zoohigijenske mjere zaštite (izolacija farme od okoline-ograđivanjem, postavljanje dezinfikacionih barijera, zabrana ulaska na farmu nezaposlenim osobama, redovno provođenje mjera medicinske sanitacije-dezinfekcije, dezinsekcije, deratizacije i dr.).

Slobodne površine u okviru farme ozeleniti, a obodom dvorišta zasaditi red niskog rastinja i red visokog drveća.

Mjerenja kvaliteta vazduha, kao i mjerenja nivoa buke, treba sprovoditi jedan puta u toku tri kalendarske godine.

Odgovorno lice u postrojenjima za koja je prema Zakonu o zaštiti životne sredine potrebna ekološka dozvola, priprema i sprovodi plan upravljanja otpadom. Plan treba izraditi u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom, a on treba da sadrži dokumentaciju o otpadu (vrsta, sastav, količina otpada, način tretmana i skladištenja na

samoj lokaciji postrojenja, odvajanje otpada koji će se ponovo koristiti, krajnje odredište otpada-deponija, mjere koje preduzima radi sprečavanja produkcije otpada).

I) PLAN UPRAVLJANJA OTPADOM, ukoliko je primjenjivo;

Neadekvatno tretiran otpad u segmentu sakupljanja i transporta utiče na kvalitet života u naseljima, kvalitet vazduha i zemljišta uzrokovano stvaranjem prašine, zvuka, mirisa, patogenih mikroorganizama, te otpada koji raznosi vjetar.

Klasifikacija otpada se vrši na osnovu vrste otpada koja se može javiti iz procesa rada djelatnosti koju obavlja predmetno postrojenje, a koju je potrebno na odgovarajući način zbrinjavati

Lice odgovorno za upravljanjem otpadom: Đojo Kostić.

Prema djelatnosti iz kojih potiče, otpad koji će nastajati u toku rada predmetne farme može se klasifikovati, i svrstati u sledeće kategorije otpada definisane ¹ Klasifikacione šifre otpada prema Pravilniku o kategorijama otpada sa listama ("Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH", br. 32/06)

Tabela 8.Vrste otpada koje se javljaju na predmetnoj lokaciji prema katalogu otpad

Šifra	Naziv otpada
02	OTPADI IZ POLJOPRIVREDE, HORTIKULTURE, AKVAKULTURE, ŠUMARSTVA, LOVA I RIBOLOVA, PRIPREME I PRERADE HRANE
02 01	Otpadi iz poljoprivrede, hortikulture, akvakulture, šumarstva, lova i ribolova
02 01 01	Muljevi od pranja i čišćenja
02 01 02	Otpadna životinjska tkiva
02 01 06	Životinjski feces, urin i đubrivo, tečni otpad, sakupljen odvojeno i tretiran dalje od lokacije stvaranja
15	OTPAD OD AMBALAŽE, APSORBENTI, KRPE ZA BRISANJE, MATERIJALI ZA FILTRIRANJE I ZAŠTITNA ODJEĆA, AKO NIJE DRUGAČIJE SPECIFIKOVANO
15 01	Ambalaža (uključujući posebno sakupljenu ambalažu u komunalnom otpadu)
15 01 01	Papirna i kartonska ambalaža
15 01 02	Plastična ambalaža
15 01 06	Mješana ambalaža
15 01 10*	Ambalaža koja sadrži ostatke opasnih supstanci ili je kontaminirana opasnim supstancama
15 02	Apsorbenti, materijali za filtere, krpe za brisanje i zaštitna odjeća

15 02 02*	Apsorbenti, materijali za filtere (uključujući filtere za ulje koji nisu drugačije specifikovani), krpe za brisanje, zaštitna odjeća, koji su kontaminirani opasnim supstancama
18	OTPADI OD ZDRAVSTVENE ZAŠTITE LJUDI I ŽIVOTINJA I/ILI S TIM POVEZANOG ISTRAŽIVANJA (IZUZEV OTPADA IZ KUHINJE I RESTORANA KOJI NE DOLAZI OD NEPOSREDNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE)
18 02	Otpadi od istraživanja, dijagnostike, tretmana ili prevencije bolesti životinja
18 02 02*	Otpadi čije sakupljanje i odlaganje podliježe posebnim zahtjevima zbog sprečavanja infekcije
18 02 08	Lijekovi drugačiji od onih navedenih u 18 02 07
20	OPŠTINSKI OTPADI (KUĆNI OTPAD I SLIČNI KOMERCIJALNI I INDUSTRIJSKI OTPADI) UKLJUČUJUĆI ODVOJENO SAKUPLJENE FRAKCIJE)
20 03	Ostali opštinski otpad
20 03 01	Mješani opštinski otpad

Organski otpad koji nastaje u procesu uzgoja junadi predstavlja smjesu fecesa, urina i prostirke.

Količine fekalija koje životinje izluče tokom dana variraju, zavisno od kategorije junadi, starosti, tjelesne mase, vrste i kvaliteta hrane, načina ishrane i napajanja, zdravstvenog stanja grla i sl.

Prema podacima iz literature jedno grlo mjesečno u prosjeku izluči 0,8 m³ fecesa i 1,2 m³ urina. Pri tome se za prostirku upotrebi 6,5 kg slame dnevno. Obzirom da će se u jednom turnusu uzgajati 270 grla, a da jedan uzgojni turnus traje cca 7 mjeseci očekuje se da će u okviru farme nastajati sledeće količine organskog otpada:

1523 m³ fecesa, 2284 m³ urina, 371 280 kg slame

Iz navedenog slijedi da će u toku jednog uzgojnog turnusa na farmi nastajati 3807 m³ fekalnih izlučevina koje će pomješane sa 371 280 kg slame činiti masu organskog otpada (stajsko đubre).

Predviđeno da se nastale količine fecesa, pomješanog sa prostirkom, skupljaju traktorom sa utovarivačem i zaoravaju. Stajnjak će se rasprostirati na njive i koristiti kao organsko đubrivo.

Životinje na farmi iz različitih razloga, a pretežno usljed lošeg zdravstvenog stanja mogu uginuti. Obzirom da tijela uginulih junaca mogu biti izvor zaraze za druge životinje, pa i ljude, ona se moraju uklanjati sa farme na način bezbjedan za okruženje.

Pod opasnim otpadom se smatra onaj otpad koji je obilježen u katalogu otpada pod stavkom opasan. Otpad čiji sadržaj je nepoznat smatra se opasnim dok se ne ustanovi da li je taj otpad opasan ili bezopasan.

Opasan otpad se skuplja odvojeno, na način da se onemogući zagađivanje i šteta po životnu sredinu. Predaja otpada preduzeću koje je ovlašćeno za sakupljanje opasnog otpada vrši se u skladu sa podzakonskim aktom.

Opasan otpad se ne skladišti na farmi, nego se sklapa ugovor sa ovlaštenom organizacijom za preuzimanje opasnog otpada.

Mjere za upravljanje otpadom

- U slučaju uginuća, leševe odložiti u prostor sa hlađenjem i zbrinuti, po preporukama veterinara, sa ovlašćenom institucijom i o tome voditi evidenciju.
- Odgovorno lice dužno je da prijavi uginuće životinje i preda trup uginule životinje ovlaštenoj organizaciji za obavljanje veterinarsko - higijenske službe.
- Ovlašćena organizacija mora da obezbijedi prevoz životinjskog trupa sa mjesta uginuća.
- Za prikupljanje komunalnog otpada, koji nastaje svakodnevnim radom ovakvih objekata, postaviti kontejner na namjenska mjesta i redovno ih prazniti od strane ovlašćene institucije.
- Sprečiti nekontrolisano rasipanje otpada.
- Zabranjeno je formiranje, deponovanje, odlaganje i skladištenje bilo kakvih količina fekalija na nehigijenski način, jer su ta mjesta dodatni izvor epidemioloških opasnosti po zdravlje ljudi, naročito tokom ljetnog perioda kada postaju leglom insekata i izvor nepodnošljivih neprijatnih mirisa.
- Stajnjak izvlačiti na obradive površine, traktorskom prikolicom, a transport na obradive površine obaviti bez rasipanja, sa ceradom prebačenom preko stajnjaka.
- Septičku jamu održavati u funkcionalnom stanju i vršiti njeno redovno pražnjenje.
- Pridržavati se Plana upravljanja otpadom pripremljenim u skladu sa čl. 26. Zakona o upravljanju otpadom Brčko district BiH-prečišćeni tekst (Službeni

-Sklopiti Ugovore sa ovlaštenim institucijama za zbrinjavanje otpada, -

Održavanjem higijene radnika zaposlenih na lokaciji kao i posjetilaca, održavanjem i čišćenjem radnih prostorija neminovno nastaje komunalni otpad.

- OPŠTINSKI OTPADI (KUĆNI OTPAD I SLIČNI KOMERCIJALNI I INDUSTRIJSKI OTPADI) UKLJUČUJUĆI ODVOJENO SAKUPLJENE FRAKCIJE) po Katalogu otpada- šifra 20 nisu opasni po ljudsko zdravlje, ali je neophodno vršiti njihovo redovno uklanjanje sa mjesta sakupljanja zbog truljenja i smrada i u kratkim vremenskim intervalima transportovati do mjesta dispozicije. Preduzeće je sklopilo ugovor sa komunalnim preduzećem za odvoz otpada sa predmetne lokacije. Na predmetnoj lokaciji su postavljeni namjenski kontejneri za ovu namjenu i komunalno preduzeće jednom sedmično vrši odvoz komunalnog otpada.
- Radnici koji vrše sakupljanje komunalnog otpada dužni su rukovati posudama za odlaganje komunalnog otpada tako da se on ne prosipa, ne diže prašina i da se posude za sakupljanje otpada ne oštete. Ukoliko dođe do prosipanja otpada prilikom sakupljanja od strane radnika komunalnog preduzeća isti su dužni taj otpad ukloniti.
- Ukoliko nadležna komunalna služba organizuje reciklažu materijala izdvojenih iz komunalnog otpada (staklo, papir, limenke, organski otpad - ostaci hrane), potrebno je ove otpadne materijale razdvajati i skupljati u za tu svrhu namjenjene posude do preuzimanja.

Neophodno je voditi uredno evidenciju o čišćenju i uklanjanju otpada koji spadaju u kategoriju OPASNIH u skladu sa Pravilniku o kategorijama otpada sa listama ("Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH", br. 32/06)

Za ove poslove treba angažovati organizaciju ili ustanovu koja se bavi zbrinjavanjem opasnog otpada.

M) IZVJEŠTAJ O STANJU SIGURNOSTI I/ILI ZA SPREČAVANJE VELIKIH NESREĆA UKOLIKO SE RADI O POGONU ILI POSTROJENJU KOJE MOŽE IZAZVATI VELIKE NESREĆE

Iskustvo je pokazalo da kod sličnih proizvodnih objekata koji koriste iste ili slične tehnologije uzgoja, nisu evidentirana ekstremna zagađenja životne sredine, stoga je ovakav tip uzgoja opšte prihvaćen. Farma se ne smatra pogonom i postrojenjem koje može izazvati velike nesreće.

PRILOG:

- Rješenje- lokacijski uslovi, broj: UP-I-22-000463/24, od 13.6.2024 godine, izdatih od strane Odjeljenja za prostorno planiranje i imovinsko pravne poslove Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine
- Grafički izvod prostornog plana, od 29.5.2024, izdalo Odjeljenje za Prostorno planiranje razmjera 1:1500.

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
БРЧКО ДИСТРИКТ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ВЛАДА БРЧКО ДИСТРИКТА
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
И ИМОВИНСКО ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ

БУЛЕВАР МИРА 1, 76100 БРЧКО ДИСТРИКТ БиХ
ТЕЛЕФОН: 049 240 817, ФАКС: 049 240 691.

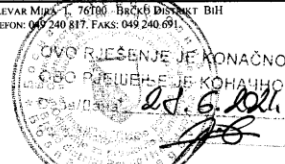

www.bdccentral.net

BOSNA I HERCEGOVINA
BRČKO DISTRIKT
BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA BRČKO DISTRIKTA
ODJEL ZA PROSTORNO PLANIRANJE
I IMOVINSKO PRAVNE POSLOVE

БУЛЕВАР МИРА 1, 76100 - БРЧКО ДИСТРИКТ БиХ
ТЕЛЕФОН: 049 240 817, ФАКС: 049 240 691.

Број предмета: UP-I-22-000463/24
Број акта: 06-1534SM-005/24
Датум: 13.6.2024. године
Мјесто: Брчко

Одјељење за просторно планирање и имовинско-правне послове Владе Брчко дистрикта БиХ, рјешавајући по захтјеву Ђоје Костића из Брчког, за издавање локацијских услова за изградњу објекта интензивног узгајаљишта - фарме јунади са пратећим садржајима, у дијелу урбаног подручја „Сандићи“ у Брчко дистрикту БиХ, на основу члана 21. Закона о јавној управи Брчко дистрикта БиХ („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, број: 19/07, 2/08, 43/08 и 9/13), члана 48. Закона о просторном планирању и грађењу („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, број: 11/24), као и члана 187. Закона о управном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, број: 48/11, 21/18 и 23/19), д о н о с и:

Р Ј Е Ш Е Њ Е

I Издају се локацијски услови Ђоји Костићу из Брчког за изградњу објекта интензивног узгајаљишта – фарма јунади са пратећим садржајима (лагуна за осоку, ходник за храну и канал за силажу), на земљишту означеном као к.ч. број: 1091/1, К.О. Сандићи, урбаном подручје „Сандићи“, у Брчко дистрикту БиХ.

II Према одредбама Просторног плана Брчко дистрикта БиХ, плански период 2007-2017. година, Одлука о усвајању Просторног плана Брчко дистрикта Босне и Херцеговине 2007-2017. година („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, број: 17/07), предметно земљиште се налази у просторној цјелини урбаног подручја „Сандићи“, већим дијелом у оквиру зоне пољопривредног земљишта, а врло малим дијелом у оквиру шумског земљишта.

III Приликом израде инвестиционо - техничке документације, потребно је поштовати урбанистичко - техничке услове:

1. Локација: на начин како је приказано у графичком изводу из Просторног плана Брчко дистрикта БиХ, плански период 2007-2017. Година, број: UP-I-22-000463/24 од 29.5.2024. године, а који чини саставни дио овог Рјешења;
За објекат за узгој:
2. Димензије: 70,0 x 12,5 m,
3. Намјена: узгајање јунади;
4. Капацитет: око 270 комада;
5. Број боксова за јунад: седамнаест (17);
6. Тип: полуотворени;
7. Опрема и инсталације: ријешити главним пројектом у складу са прописима којима је регулисана дата област;
8. Спратност: приземни (П),
9. Складиштење хране: предвиђено у каналу за силажу, детаљно дефинисати и разрадити главним пројектом;
10. Начин смјештања: у дубоком лежишту (дубока стеља) слободно, са чишћењем у току једног турнуса;
11. Висина сокла: ријешити главним пројектом;
12. Висина објекта: ријешити главним пројектом;
13. Врста крова: коси, двоводни;
14. Конструктивни систем: објекат пројектовати у складу са важећим стандардима,

- правилницима и законима за ову врсту објеката;
15. *За лагуну за осоку:*
 16. Димензије: 7,2 x 4,0 m;
 17. Спратност: Приземна (П);
 18. Конструктивни систем: објекат пројектовати у складу са важећим стандардима, правилницима и законима за ову врсту објеката, ријешити главним пројектом;
 19. Намјена: за депоновања гнојива и течних твари из објекта за узгој;
 20. Врста покривача: ријешити главним пројектом;
 21. Начин пражњења и чишћења: дефинисати главним пројектом у складу са прописима којима је дефинисана дата област;
За ходник (површина за дистрибуцију) за храну:
 22. Димензије: 3,5 x 70,0 m;
 23. Спратност: приземна (П);
 24. Намјена: хоризонтална комуникација за дистрибуцију хране до боксова;
 25. Конструктивни систем: АБ, ријешити главним пројектом;
 26. Подна обрада: од адекватног материјала са отпорним карактеристикама, ријешити главним пројектом;
 27. *За канал за силажу:*
 28. Димензије: 7,20 x 66,0 m, висина бочних зидова H=1,60 m;
 29. Намјена: силажа хране за прехрану јунади;
 30. Спратност: приземна (П);
 31. Конструктивни систем: ријешити главним пројектом у складу са прописима којима је регулисана дата област;
За све:
 32. Пратећи садржаји: управни дио, простор за раднике, санитарне просторије, налазе се на сусједној парцели у оквиру постојећег комплекса, са сјеверне стране предметног земљишта, иза парцеле пута на којој је постојећи комплекс за узгој јунади;
 33. Обрада објеката и фасаде: од чврстог материјала. Завршну обраду фасаду и простор у објектима ускладити са појединим намјенама и функцијама, посебно са аспекта квалитета и одржавања;
 34. Стационарни саобраћај за потребе функционисања објекта ријешити главним пројектом у оквиру предметне катастарске парцеле;
 35. Манипулативни простор ријешити главним пројектом у оквиру предметне катастарске парцеле;
 36. Одводњу са објеката и парцеле ријешити на начин да се не угрожавају сусједни објекти и парцеле;
 37. Уређење простора: простор око објеката фарме уредити у оквиру предметне парцеле, оградити и изградити дезинфекционе баријере унутар предметне парцеле, озеленити примјеном различитих врста растиња, изградити колске и пјешачке површине и мјеста за паркирање возила, ријешити главним пројектом;
 38. Приступ: ријешити са некатегорисаног пута у урбаном подручју лоцираног на сјеверној страни предметног земљишта уз сагласност и услове које ће да пропише надлежно предузеће;
 39. Прикључак на мрежу инсталација (струја, вода, ПТТ, канализација), ријешити пројектом уз сагласност надлежних органа. Премијештање било какве инсталације са парцеле пада на терет инвеститора, а за измијештање исте поднијет ће се захтјев за локацијске услове овом Одјељењу;
 40. Приликом израде техничке документације морају се испоштовати сви Законски прописи и норме везане за пројектовање интензивног узгајалишта а посебно са аспекта заштите од пожара и заштите на раду;
 41. Приликом израде пројектне документације морају се испоштовати сви законски прописи и норме везане за пројектовање, који су прописани чланом 77. Закона о просторном планирању и грађењу;
 42. По члану 64. Закона о заштити животне средине („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ”, број: 24/04, 1/05, 19/07 и 9/09), наведени објекат мора бити изграђен тако да не угрожава нити омета здравље људи, не представља несносну – претјерану сметњу за људе који живе на подручју утицаја постројења или на околину због емисија супстанци, буке,

Босна и Херцеговина БРЧКО ДИСТРИКТ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ВЛАДА Одјељење за просторно планирање и имовинско-правне послове		Bosna i Hercegovina BRČKO DISTRIKT BOSNE I HERCEGOVINE VLADA Odjeljenje/Odjel za prostorno planiranje i imovinsko-pravne poslove
Bulevar Mira 1, 76100 Brčko distrikt Bosne i Hercegovine, Telefon 049/240 600, 240 817, Faks 049/240 691 Булвар Мира 1, 76100 Брчко дистрикт Босне и Херцеговине, Телефон 049/240 600, 240 817, Факс 049/240 691		
Број: УР-I-22-000463/24 Брчко, 29.5.2024.год.	Подносилац захтјева: Ђојо Костић	
ГРАФИЧКИ ИЗВОД ИЗ Просторног плана Брчко дистрикта БиХ, 2007-2017. година -урано подручје Сандићи-		
Р=1:1000	КО Сандићи, к.ч.број: 1091/1	
ЛЕГЕНДА: предметна катастарска парцела предметни објекат узгајалиште за јунад предметни објекат лагуна за осоку предметни објекат канал за слагање предметни објекат ходник за храну зона пољопривредног земљишта зона шумског земљишта пут у урбаном подручју		
припремио: Чедомир Веселић, дипл.инж.арх. М.П. овјерио: Синиша Јовановић, дипл.инж.грађ.		